Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka Din 1·—.

Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069 Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/I

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/I

Današnja številka vsebuje:

Jubilejni sestanek MA
Glavo damo, Maribora ne damo!
Ljubezenska tragedija na Pobrežju pri Mariboru
Pridite na tabor v Mežiški dolini!
K podaljšanju kmetska zaščite
Kako bo z letošnjo krmo

Št. 120 Izhaja vsak dan V Ljubljani v četrtek, dne 29. avgusta 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I

Jubilejni sestanek Male antante

Ljubljana, 29. avgusta 1935.

Sedanje zasedanje Male antante na Bledu ima svoj posebni notranji in zunanji pomen. Na znotraj predstavlja sestanek zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije pomembno proslavo 15. letnega obstoja te najsolidnejše meddržavne tvorbe po vojni, s katero je združena nič manj pomembna proslava 10 letnega obstoja Male antante tiska. Obe proslavi dajeta sedanjemu sestanku Male antante še posebno važno obeležje, ki bo našlo svoj velik in zaslužen odmev in poudarek tudi v tujini. V tem pogledu smemo zares brez pretiravanja reči, da bo konferenca Male antante, ki začne danes na Bledu, pomenila ne samo važno etapo v njenem dosedanjem razvoju, marveč višek vseh njenih dosedanjih vzponov navzgor.

V povojni Evropi so v tem in onem predelu nastale že razne meddržavne organizacije, ki pa so bile več ali manj muhe enodnevnice, odvisne po svojem nastanku in po svojem razvoju od trenutnih političnih kombinacij, ki so jih povrhu diktirali interesi evropskih velesil, katerih interesne sfere so se križale zdaj na tem, zdaj na onem koncu Evrope.

14. avgusta 1920 je bila v Beogradu podpisana obrambna konvencija med republiko Češkoslovaško in kraljevino Jugoslavijo. Konvencija vsebuje med ostalim tudi obvezo, da v slučaju neizzvanega napada Madjarske proti eni izmed podpisnic, druga takoj prihiti, na pomoč napadeni. Naslednje leto in to 23. aprila 1921 je bila enaka konvencija podpisana med Češkoslovaško in Romunijo. 7. julija 1921. pa je bila podpisana tretja konvencija z enako vsebino med Jugoslavijo in Romunijo.

Na ta način je bila sklenjena obrambna veriga pogodb. Te pogodbe so se obnavljale vsako drugo leto vse do 16. februarja 1931., ko so vse tri države v Ženevi sklenile organizirani pakt Male antante, s katerim so dobile pogodbe neomejeno veljavnost. Vsebina in dalekosežnost teh pogodb se je čedalje bolj spopolnjevala in povezanost treh držav vedno bolj jačala.

Organizirani pakt Male antante, kakor so ga takrat krstili, je ustvaril tri važne institucije: stalni svet, stalno tajništvo in gospodarski svet Male antante.

Ta pakt je ojačil dotakratne sicer solidne vezi med temi tremi državami, posebno v odnosih napram tretjemu. Postavil je enotno smer interesom v zunanje političnih gledanjih. Pa tudi v gospodarskem pogledu je spopolnjeni pakt postavil temelje za zgraditev trdne gospodarske celote, tako v medsebojni izmenjavi dobrin, kakor tudi z ostalim svetom.

Na ta način je bila oživotvorjena mednarodna zajednica čisto svojevrstnega značaja, ki jo je visoko ocenil ves mednarodni politični svet. S tem paktom je povsem avtomatično nastala v Srednji Evropi nova velesila, s katero morajo resno računati tako njeni prijatelji in še bolj njeni nasprotniki.

Od zadnjega sestanka stalnega sveta Male antante 11. januarja t. l. v Ljubljani, se je v mednarodnem političnem življenju nanizalo vse polno mednarodnih dogodkov. Vsi ti dogodki pa v znatni meri zadevajo tudi interese članic Male antante. Zato obrača današnji sestanek zunanjih ministrov Male antante na Bledu nase pozornost vse evropske javnosti.

Ljubljanski sestanek, ki je sledil neposredno rimskim zapisnikom med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, je načel in v načelu tudi rešil vprašanje podonavskega pakta. Takrat je stalni svet izjavil, da je Mala antanta pripravljena sodelovati pri taki akciji, seveda pa samo pod pogojem, da bodo zavarovani njeni narodni interesi. Razvoj dogodkov pa je pokazal, da je tu še mnogo drugih držav. So to Avstrija, Madžarska, Nemčija. In v tej trojici je toliko nasprotujočih političnih interesov, da je podonavski pakt moral ostati vse do danes samo v osnutku. Drugi, nujnejši politični dogodki so ga seveda še bolj odrinili z dnevnega reda. Italijansko-abesinski spor pa nalaga diplomatski delavnosti Italije, da stvar vendar čimpreje uredi, da ne bi abesinski spor našel kakega resnejšega odmeva tudi v Evropi.

Drugo vprašanje, s katerim se bo stalni svet ukvarjal, je sredozemski pakt, ki ga zahteva balkanska zveza. Ta pakt naj bi zajamčil nedotakljivost turškega ozemlja in je samo logična posledica podonavskega pakta. Tudi o tem vprašanju bo razpravljal stalni svet in formuliral svoja gledanja.

Nas bo še prav posebno zanimalo vprašanje ureditve odnošajev do Italije, ki je na Bledu tudi na dnevnem redu. Naša država je gospodarsko prav posebno zainteresirana na ureditvi vseh spornih vprašanj s svojimi sosedi. Čeravno smo obdani od številnih držav, so napori našega Blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja prav v tej smeri rodili dragocene sadove. Z večino sosedov živimo v prijateljskih stikih, z nekaterimi celo v zavezniških odnošajih. Z ostalimi državami so medsebojni stiki korektni. Naši odnošaji s sosedno kraljevino Italijo so se zelo poboljšali in želja nas vseh je, da bi se našle oblike, ki bi ustvarile prijateljsko atmosfero med obema državama.

Stalni svet Male antante bo imel te dni mnogo posla, želimo, da bi njegovo delo bilo blagoslovljeno s čim večjimi in izdatnejšimi uspehi za mir in blagostanje evropskih narodov.

Oživljeni Bled

Danes začetek zasedanja Sveta Male antante

Včeraj so ves dan prihajali diplomati in novinarji — Dr. Beneš: „Bili smo in ostanemo edini"

Stojadinović

Bled, 28. avgusta. v. Današnji dan je potekel v znamenju zbiranja diplomatov in novinarjev. Ves dan od jutra do večera so prihajali razni gostje in razni diplomatski zastopniki, domači in tuji novinarji, kar najbolj dokazuje, da spremlja tujina z velikim zanimanjem sedanji sestanek Male antante na Bledu. Nedvomno stojimo pred velikimi vprašanji z ozirom na splošni evropski položaj, kakor tudi še prav posebno z ozirom na položaj v Srednji Evropi. Vendar je treba poudariti, da bo prav to zasedanje Male antante dalo na marsikatero aktualno vprašanje svoj odgovor. Današnji dan je potekel glede dogodkov precej mirno, ker do glavnega zasedanja tako političnega, kakor tudi zasedanja Male antante tiska še ni prišlo. Delegati novinarjev Male antante tiska so se zjutraj ob 10.30 napotili v Bohinj, kjer so se ob 11.30 vpisali v knjigo **Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.** Od tam so se novinarji podali v Belvedere, kjer jim je predsednik Male antante tiska **Ivančević** priredil kosilo. Po kosilu so nekateri odšli k izviru Savice, drugi pa so si ogledali lepo okolico Bohinjskega jezera. Okrog 16 so se vrnili na Bled, kjer je bilo ob 17.30 popoldne zasedanje Male antante tiska. Na tem zborovanju so bile polnoštevilno zastopane vse tri delegacije, zelo številna je romunska delegacija z g. **Dragojem**, direktorjem romunskega Presbiroja, na čelu. Nadalje češkoslovaška delegacija z g. **Švihovskim**, predsednikom češkoslovaškega komiteja Male antante tiska, in naša delegacija z g. **Mihajlom Ivančevićem**, predsednikom našega nacionalnega komiteja tiska. Zborovanje je otvoril g. Ivančević, ki je pred svojim otvoritvenim govorom izrekel prisrčno dobrodošlico vsem zastopnikom posameznih nacionalnih komitejev Male antante tiska.

Bili smo, smo in ostanemo edini

Bled, 28. avgusta. Predsedništvo stalnega sveta Male antante je po pravilih prešlo z rok g. **Titulesca** v roke našega predsednika vlade g. **Stojadinovića.** Glavne vodilne misli politike Male antante so ostale iste in glavna načela njene politike bodo v ravno tako čvrstih rokah kakor doslej. Češkoslovaški zunanji minister je izjavil, da bo blejska konferenca utrdila nepokolebljivo notranje edinstvo, ki veže tri države Male antante. **»Bili smo, smo in ostanemo edini«**, je dejal dr. Beneš. Mala antanta je nedavno po zločinu, katerega žrtev je bil blagopokojni kralj Aleksander, pokazala, da je pripravljena za vsako kritično situacijo. Mala antanta se bo zedinjena postavila proti vsaki nevarnosti, bodisi v vprašanju restavracije Habsburžanov ali kakršnekoli druge. Vsi člani Male antante imajo absolutno istovetne nazore, zato blejska konferenca ne more biti mesto, kjer bi se morda te države šele pogajale za smernice enotnega postopanja. To velja posebno za one, ki mogoče spekulirajo na uspehe eventualnih intrig.

Titulescu

Prisrčen sprejem Titulesca na Bledu

BLED, 28. avgusta. AA. Danes je vladala na Bledu ves dan izredna živahnost. Prisotnost mnogih ministrov in raznih delegacij je čutiti na vsakem kraju. Bled je poln domačih in tujih novinarjev. Vsi hoteli in pensioni so napolnjeni, tako da ni mogoče več dobiti mesta. Tekom današnjega dne je prispelo na Bled še 40 novinarjev. Nocoj ob sedmih je prispel s solnograškim brzovlakom iz Badgasteina romunski zunanji minister g. Nikola **Titulesco.** G. Titulesco je izstopil na postaji Bled-Jezero. Z gospodom Titulescom je prispela tudi njegova soproga. — V spremstvu g. Titulesca so pomočnik zunanjega ministra g. Savel Radulesco, pooblaščeni minister Višanu in osebni tajnik g. Titulesca Popovići. Gospo in g. Titulesca je pozdravil predsednik vlade in zunanji minister g. dr. Stojadinović. Ga. Stojadinovićeva je izročila g. Titulesco lep šopek cvetja.

Romunskega zunanjega ministra so zatem pozdravili pomočnik zunanjega ministra g. Vladislav Martinac, ban Dravske banovine g. dr. Puc, jugoslovanski poslanik v Parizu g. dr. Purić, šef centralnega presbiroja g. dr. Ruković, šef konzularnega oddelka zunanjega ministrstva minister Pelivanović, svetnik poslaništva gosp. Ivan Subotić, šef protokola g. Ika Novaković, član stalnega tajništva Male antante g. Radovan Petrović, šef odseka za tisk v zunanjem ministrstvu g. Životić, šef publicističnega odseka centralnega presbiroja g. Jovanović.

Beneš

Teftik-Rudži Aras

Dr. Beneš na potu

PRAGA, 28. avgusta. AA. Zunanji minister dr. Beneš je odpotoval na sestanek stalnega sveta Male antante na Bledu. Naše včerajšnje poročilo v toliko popravljamo.

Dr. Stojadinović častni predsednik MA tiska

BLED, 28. avgusta. AA. Nocoj ob 17.30 se je vršila svečana jubilejna seja Male antante tiska. Otvoril jo je z nagovorom g. Mihajlo **Živančević**, predsednik jugoslovanskega odbora. —V svojem govoru se je g. Živančević spomnil blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prisotni so se pri teh besedah dvignili in z večminutnim molkom počastili njegov spomin.

Nato je govoril šef centralnega presbiroja g. dr. Kosta **Luković**, ki je v izredno iskrenem govoru v francoskem jeziku pojasnil zasluge, ki si jih je stekla Mala antanta tiska v teh desetih letih svojega dela. Zahvalil se je češkoslovaškemu in romunskemu tisku za moralno podporo, ki sta ga vedno poklanjala naši državi, zlasti pa po veliki tragediji dne 9. oktobra. Po dr. Lukoviću je povzel besedo g. **Dragu**, šef romunskega tiskovnega urada, in pa g. **Kopecki**, kot zastopa na konferenci šefa češkoslovaškega presbiroja Hajka, ki je zadržan.

G. Živančević se je zahvalil vsej trojici šefov presbirojev, nato pa podelil besedo najprvo senatorju in predsedniku romunskega novinarskega sindikata **Sandulescu**, ki je obenem predsednik romunskega odbora Male antante tiska. Nato je govoril g. **Švihovski**, predsednik češkoslovaškega odbora Male antante tiska. Oba sta govorila o dosedanjem delu Male antante tiska, in o njenih velikih zaslugah za okrepitev iskrenega prijateljstva, ki druži vse tri zavezniške in prijateljske narode Male antante.

G. Švihovski je predlagal, naj se g. **dr. Milan Stojadinović, predsednik vlade izvoli za častnega predsednika Male antante tiska.** Ta predlog so prisotni sprejeli s soglasnim ploskanjem. — Nato je g. Živančević poročal o izvolitvi predsedstva, nakar so bili izvoljeni za predsednika konference na Bledu g. Živančević, za podpredsednika pa g. Sandulesco in g. Švihovski. Nato je bila svečana seja zaključena.

Izjava

V našem listu št. 16. z dne 5. maja 1935 smo priobčili pod naslovom: »Kakšne poslance smo imeli, a kakšne hočemo,« na drugi strani članek, v katerem smo govorili o poslancih bivših narodnih skupščin in kvalificirali večino teh poslancev v zelo neugodnem smislu. Izjavljamo, da se vsebina tega članka ni nanašala na gg. Hajdinjaka Antona, ing. Pahernika Franja, Mohoriča Ivana, Lončarja Ivana, Spindlerja Vekoslava, Pustoslemška Rasta, Petovarja Lovra, Krejčija Antona in dr. Rapeta Staneta, poslance dne 8. nov. 1931. izvoljene narodne skupščine ter izrecno priznavamo, da so bili navedeni gospodje tako v parlamentu, kakor tudi izven parlamenta zelo aktivni in vestni v izvrševanju svojih poslanskih dolžnosti.

Politični utrinki

Pred novo razdelitvijo občin

V »Mariborskem večerniku ‚Jutra'« jadikuje g. V. S., da čaka naše občine novo vznemirjenje, ker da se bodo občine znova razdelile. Pod prejšnjimi vladami so se na podlagi zakona o občinah ustvarjale velike občine, sedaj pa se hočejo te komasacije zopet preklicati ter vpostaviti stare meje občin. Primer z združitvijo celjske mestne občine z okoliško sicer ne dokazuje, da bi bila namera nove vlade pospeševati obnovitev majhnih občin, čeprav je gotovo, da marsikatera prejšnja komasacija ne bo držala. Brez ozira na upravičenost ali neupravičenost teh jadikovanj pa je treba reči, da bi bilo silno nevarno, če bi postale naše občine predmet nepotrebnih eksperimentov ter da bi se obenem z režimi menjavale tudi občinske meje. S takšnimi eksperimenti bi res moglo nastati vznemirjenje, ki bi moglo imeti nevarne posledice. Zato pustite občine pri miru in ne ustvarjajte si sami težav. Če so bili ljudje deset in desetletja s temi mejami zadovoljni in če so občine tudi pri nizkem proračunu mogle zmagovati svoje naloge, potem naj tako ostane tudi v bodoče.

Časi se izpreminjajo

piše »Delavska politika«, ker je v radikalsko zajednico vstopila tudi katoliška SLS ter je sedaj v njej skupno s pravoslavnimi radikali in bivšo mohamedansko stranko. Pred 25 leti pa da je »Slovenec« ogorčeno pisal, da hoče neki socialist poturčiti svojega sina, ker je prijavil svojega sina kot pripadnika muslimanske vere. Ne rečemo, da je argumentacija »Delavske politike« posebno srečna in tudi njen očitek ne vzdrži vsake kritike. Toda jasno je, da bodo podobni očitki zelo pogosto padali na voditelje SLS in da bodo zlasti na deželi od sile neprijetni. Mislimo celo to, da bo zaradi teh očitkov »Slovenec« kar pospravil svoj bojni klic: Mi in samo mi! V koncentričnem ognju le ni prijetno biti preveč osamljen.

Vstopanje v Jugoslov. radikalno zajednico

Zagrebško glasilo nove vladne stranke »Zajednica« piše:

»Kakor se trdi, je **ponudilo vodstvo JRZ nekaterim voditeljem bivših manjših strank in koalicij, da vstopijo v JRZ,** ker smatra, da se ti po svojem političnem prepričanju strinjajo z njenim programom. Takšno ponudbo je moralo storiti vodstvo JRZ tudi iz oportunosti do nekaterih svojih sodelavcev in prav je, da je tako storilo, da ne bi kesneje prišlo do očitkov, da je nekatere ljudi pri ustanavljanju stranke spregledalo. Na drugi strani ne sme JRZ kot veliko narodno gibanje nikogar odbiti, ki le na kakšen način more pomagati pri pozitivnem narodnem delu ...«

Podobno piše tudi »Obzor« ko razpravlja o odnošajih, ki bodo nastali med vlado in skupščinsko večino. Ker je dr. Stojadinović med prvimi podpisal program in statute nove stranke, je sedanja vlada prav za prav **vlada Jug. radikalne zajednice.** Sedaj nastaja vprašanje, ali bo parlamentarna večina samo glasovala za vlado ali pa bo zahtevala, da se sprejme v novo stranko. Verjetno je, da se senatorji in poslanci skupščinske večine ne bodo kar en bloc sprejeli v novo stranko, **pač pa kot posamezniki.** Na ta način bo imela vlada Jug. radikalne zajednice v parlamentu stabilno večino, ki jo bodo tvorili sicer bivši pristaši Uzunovića in Jevtića, ki pa bodo sedaj člani nove vladne stranke. Ker hoče sedanja vlada delati s parlamentom, ji bo takšna večina tudi potrebna.

Sedaj ima »Slovenec« lepo priliko, da demantira tako »Zajednico« ko »Obzor«, ki na ta način pišeta o vstopanju v novo vladno stranko.

Zlonamerni so komentarji »Jutra« in »Pravde«

o shodu opozicije v Kragujevcu, pravi »Obzor«, ko očitata voditeljem opozicije, da niso jasno povedali svojega mnenja. Ali se mar more pričakovati, da bo dr. Maček v brzojavki povedal, kako naj se reši hrvatsko vprašanje, sprašuje »Obzor«. Ali pa naj Davidović in Joco Jovanović že sedaj podrobno povesta, kako si predstavljata rešitev hrvaškega vprašanja, ko pa o tem še nista podrobno razpravljala z voditelji HSS. Davidović je vendar na shodu odkrito povedal, da bo poseben izvenparlamentarni odbor izdelal program, ki se bo objavil na enem prihodnjih shodov, katerega se bo udeležil tudi dr. Maček. Končno pravi »Obzor«, da različni programi HSS ter bivše demokratske in zemljoradniške stranke ne bodo nobena ovira za sporazum s Hrvati, če bodo Davidović, Joca Jovanović in njih prijatelji dokazali, da v resnici hočejo takšno državno ureditev, ki bi mogla zadovoljiti tudi Hrvate.

Ali je res?

Pod tem naslovom piše današnji »Kmetski list«: Kakor nam poročajo z Gorenjske, je odložil gosp. Resman iz Radovljice zaradi nastopa proti bojevnikom in potrditvi razpusta »Boja« vse funkcije, ki jih je imel v Prosvetni zvezi.

Napetost popušča

Pomirjenje med Italijo in Anglijo

Trezni angleški krogi za mirno rešitev spora —

LONDON, 28. avgusta. AA. »Times« je davi objavil zelo značilno odprto pismo Ponsobyja o mednarodni situaciji, v katerem publicist priporoča angleški vladi čim več smotrenosti in previdnosti v njenih odnosih napram Italiji in Abesiniji. Naši fanatiki, pravi Ponsoby, ki hočejo vso stvar za vsako ceno speljati preko Ženeve, bi želeli, da bi angleška vlada takoj podala odločno in obvezno izjavo, da je potrebno rešiti italijansko-abesinski spor v smislu pakta Društva narodov. Takšna izjava bi ne bila samo brez uspeha, ker bi se ji druge države ne priključile, marveč bi se lahko tolmačila celo kot izzivanja, zlasti še, ker še niso izčrpana vsa sredstva rednih diplomatskih pogajanj. Vpliv Francije je zelo velik in z njeno diplomacijo delujemo v popolnem skladu. Zaradi tega baš sedaj ni potrebno, da bi zgubljali glavo. Pokazati moramo svetu, da še nismo izgubili vse dalekovidnosti, ki so bile nekdaj odlika britanske politike.

LONDON, 28. avgusta. AA. »Daily Telegraph« je objavil članek svojega diplomatskega urednika, ki pravi, da so vsi, ki so v poslednjih dneh imeli priliko govoriti s Mussolinijem, prepričani, da on nikakor ni ogorčen zaradi zadržanja Velike Britanije. Če je to točno, ni mogoče trditi, da je službeni italijanski propagandni aparat tako hladnokrven kakor je Mussolini.

PARIZ, 28. avgusta. AA. Ves francoski tisk se zelo zanima za včerajšnji razgovor ministrskega predsednika Lavala z italijanskim in angleškim poslanikom. »Oeuvre« pravi: da je italijanski poslanik obvestil francoskega ministrskega predsednika, da bo Aloisi na zasedanju sveta DN obširno govoril o italijanskih obtožbah proti Abesiniji. Skliceval se bo pri tem na čl. 22 in na drugi odstavek čl. 16 pakta DN. Skušal bo dokazati, da Abesinija ni izpolnila svojih obveznosti, ki jih je sprejela z raznimi pogodbami, sklenjenimi z Italijo. Italijanski poslanik je izjavil, da bo Lavalu še pred zasedanju sveta DN izročen prepis Aloisijevega govora. Tudi angleška vlada bo o njem obveščena. Kot pogoj za to pa zahteva Italija, da se Abesiniji ne dovoli iznesti pred svetom DN obtožbe proti Italiji, kakor se je to zgodilo pred leti v sporu med Kitajsko in Japonsko, ko Kitajci niso smeli pred DN obtoževati Japonske. Angleški poslanik pa je Lavalu sporočil, da se namerava angleška delegacija v Ženevi ravnati točno po predpisih pakta Društva narodov. Ko je bil informiran o italijanskih zahtevah, je v imenu svoje vlade stavil protipogoj, da tudi Italija sprejme sklepe, ki bodo sprejeti na septemberskem zasedanju sveta DN.

LONDON, 28. avgusta. AA. »Daily Mail« je objavil izjavo, ki jo je snoči v Bocnu Mussolini dal njegovemu poročevalcu Priceu. Po seji ministrskega sveta bo italijanska vlada objavila izjavo, da spoštuje vse pravice Velike Britanije. S tem bo paralizirala vse predsodke, po katerih naj bi imela namen škoditi angleškim interesom.

Angleška deklaracija

LONDON, 28. avgusta. AA. Ministra Hoare in Eden sta imela včeraj popoldne daljši razgovor o proceduri, za katero se bo morala zavzemati angleška delegacija na bližnjem zasedanju sveta DN v Ženevi. Posebej sta obravnavala posamezne odstavke deklaracije, ki jo bo Eden dal 4. septembra na seji sveta Društva narodov. Podrobno se bo angleška deklaracija sestavila po ponovnem posvetovanju angleškega poslanika v Parizu s francoskim zunanjim ministrom. Uradni krogi med tem demantirajo vest, da je angleška vlada poslala v Pariz noto, v kateri naj bi obrazložila stališče posameznih evropskih držav za primer, da bi Italija 4. septembra zahtevala izključitev Abesinije iz Društva narodov.

Italijanska obtožnica

LONDON, 28. avgusta. »Daily Mail« poroča, da bodo italijanske obtožbe proti Abesiniji, ki bodo predložene svetu DN obsegale pet točk: 1. Abesinske kršitve mednarodnih obveznosti. 2. Suženjstvo. 3. Barbarsko zatiranje črncev v Abesiniji. 4. Nezadostna prosvitljenost in neurejeno sodstvo. 5. Nizka stopnja civilizacije.

Poset maršala Balba v Parizu

PARIZ, 28. avgusta. Vsi politični krogi se zelo zanimajo za poset italijanskega letalskega maršala Itala Balba v Parizu. Vsekakor nihče ne verjame, da je prišel v Pariz zaradi svojih privatnih zadev. Njegov nenadni prihod v Pariz je iznenadil celo vladne kroge.

»Paris Midy« trdi, da ostane Balbo še nekaj dni v Parizu, kar nikakor ni v skladu s privatnim značajem njegovega potovanja. Zato je toliko večjega pomena okoliščina, da se je Balbo sestal s francoskim letalskim ministrom generalom Denainóm in polkovnikom Daveom iz francoskega letalskega generalnega štaba.

Sporazum med Nemčijo in Avstrijo

BERLIN, 28. avgusta. DNB poroča: Na včerajšnjem sestanku nemškega poslanika Papena z avstrijskim zunanjim ministrom Bergerjem Waldeneggom na Dunaju je prišlo do sporazuma, v katerem se Nemčija in Avstrija obvezujeta opustiti nadaljnjo propagando, ki se vodi v tisku na obeh straneh v škodo obema državama. Berlinski politični krogi zatrjujejo, da je to prvi poskus za obnovo normalnih odnošajev med Nemčijo in Avstrijo.

Konferenca širšega odbora »Kmetskega lista«

LJUBLJANA, 28. avgusta. Danes dopoldne je bila v hotelu Miklič konferenca [illegible] Po izčrpnih poročilih senatorjev gg. Ivana Puelja in dr. Draga Marušiča je bila po stvarni in vsestranski debati enodušno izrečena zaupnica obema voditeljima.

Dr. Zupanič je odpotoval v Berlin

Bivši minister dr. Niko Zupanič je odpotoval na mednarodni kongres za proučavanje ljudstva v Berlin. Predaval bo o plemenski estetiki pri Jugoslovanih. Kongres je pod protektoratom nemškega notranjega ministrstva.

Nove znamke s sliko kralja Petra II.

Ministrstvo za promet je pripravilo izdajo novih poštnih frankovnih znamk s sliko Nj. Vel. kralja Petra II. v vrednostih po 0'25, 0'50, 0'75, 1'—, 1'50, 1'75, 3'—, 3'50, 4'—, 10'—, 15'—, 20'— in 30'— Din. Znamke po 0'50, 0'75, 1'50, 1'75 in 3'50 bodo dane v promet 6. septembra t. l., znamke ostalih vrednosti pa postopoma. Znamke dosedanjih izdaj s sliko blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja s črnim okvirom in brez okvira ostanejo še zanaprej v veljavi.

Šah v Varšavi

VARŠAVA, 28. avgusta. Po 15. kolu je stanje na šahovski olimpijadi naslednje: Poljska in Švedska po 41 točk, USA 39 in pol točke in dve prekinjeni igri, Češkoslovaška 39 točk, in ena prekinjena igra, Madžarska 39 točk, **Jugoslavija 35 in pol točke in dve odloženi igri,** Avstrija 33 točk, Argentina in Letonska po 32 in pol točke in po eno prekinjeno igro. Ostale reprezentance imajo manj točk.

Konferenca glavnega odbora JNS

Beograd, 28. avgusta b. Danes dopoldne se je pričela konferenca glavnega odbora **Jugoslov. nacionalne stranke** pod predsedstvom predsednika senatorja **Kosta Timotijevića.** Seja je bila v prostorih senata. Na seji ni bilo podpredsednikov stranke dr. **Milana Srskića, dr. Voje Marinkovića, Bože Maksimovića** in **Karla Kovačevića.** Prisotni so bili: Nikola Uzunović, Kosta Kumanudi, Ilija Mihajlović, Svetoslav Popović, dr. Slavko Šečerov, **dr. Kramer,** dr. Uroš Krulj, **dr. Ploj,** Daka Popović, Dragović, Ilija Šumenković, Milan Simonović, Svetozar Tomić, Peter Zec, Pavle Matica, Juraj Demetrović, Bogoljub Jevtić, Lavoslav Hanžek in Ante Pavelić. Na sejo ni imel nihče dostopa. Navzlic temu se je izvedelo, da se je na njej razpravljalo o **vprašanju nadaljnjega obstoja stranke.** Interesantno je, kar je izjavil časnikarjem senator **Dragović.** Na vprašanje, **če je akcija dr. Kramerja in drugih v sporazumu s predsednikom stranke, je odgovoril, da je predsednik stranke g. Nikola Uzunović na današnji seji izjavil, da so gospodje iz Pohorja sestanek njemu prijavili in ga je on odobril, ker je akcija v okviru JNS.** Nikola Uzunović je na vprašanje, če bo akcija te stranke obnovljena, odgovoril, da ona ni nikdar prenehala; na vsak način se bo to pokazalo na seji širšega glavnega odbora, **ki bo zavzel k temu svoje stališče.**

Ali pride do unije opozicijske stranke?

Belgrad, 28. avgusta b. Po odhodu ministrskega predsednika **dr. Stojadinovića** in narodnih poslancev, ki so se še mudili v Beogradu, so odšli narodni poslanci v svoje volilne okraje, da organizirajo volilce z ozirom na ustvarjanje nove stranke. V političnih krogih se pričakuje, da bo v kratkem prišlo do ustvaritve unije opozicijske stranke, dasiravno se še ne ve, koliko je razpoloženja za to v Združeni opoziciji. Politični krogi mislijo, da bo opozicija med narodom mogla mnogo izgubiti, če se hitro ne organizira, ker so volilci danes še precej neopredeljeni, in da je vse odvisno od dela strankarske organizacije.

Mussolini v avdijenci

BOCEN, 28. avgusta. Ministrski predsednik Mussolini je bil včeraj dopoldne v dolgi avdijenci pri Nj. Vel. kralju Viktorju Emanuelu, ki se mudi v Bocnu, kjer sodeluje pri velikih vojnih vajah. Opoldne je priredil Mussolini svečano kosilo na čast francoske in angleške vojne misije, ki pod vodstvom generalov Moirana in Maninga opazujeta manevre. Kosila so se udeležili tudi inozemski novinarji.

CMD mladini

Poleg številnih akcij, ki jih namerava izvesti v svojem jubilejnem letu CMD, je z nacionalno vzgojnega vidika gotovo najvažnejša zamisel stalnega v presledkih ponavljajočega se tečaja, ki naj bi idealno seznanjal našo mladino z manjšinskim problemom in jo organizacijsko usposposabljal za konkretno delo.

V septembru se bo vršil v Ljubljani prvi tak tečaj. Preko sto povabljenih tečajnikov bo poslušalo izvajanja odličnih predavateljev. Iz sledečega programa je razvidna pomembna vsebina tečaja.

Sreda, 4. septembra:

1. Otvoritev idejnega tečaja ob pol 9. uri.
2. **Historični razvoj naše narodnostne meje.** (Predava g. univ. prof. dr. M. Kos. — Začetek ob 9. uri.)
3. **Politično geografski položaj naše narodnostne meje: a) na zapadu.** (Predava g. dr. S. Ilešič. — Začetek ob 10. uri.) **b) na severozapadu.** (Predava g. prof. F. Baš. — Začetek ob 11. uri).
4. **Položaj naših rojakov onstran državnih meja: a) v Italiji.** (Predava g. prof. dr L. Čermelj. — Začetek ob pol 15. uri.) **b) v Avstriji.** (Predava g. Fran Uršič. — Začetek ob pol 16. uri.)

Četrtek, 5. septembra:

5. **Narodnostne manjšine z mednarodno pravnega in političnega vidika.** (Predava g. dr. Vrčon. — Začetek ob pol 9. uri.)
6. **Manjšinski problem v Jugoslaviji.** (Predava g. V. Zorman: — Začetek ob pol 10. uri.)
7. **Tuje aspiracije in imperijalizmi.** (Predava g. nadsvetnik ing. J. Mačkovšek. — Začetek ob pol 11. uri.)
8. **Pomen in delo Družbe sv. Cirila in Metoda.** (Predava g. poslanec I. Prekoršek. — Začetek ob pol 15. uri.)
0. **Beseda mladini.** (Predava g. direktor dr. Dolar. — Začetek ob pol 16. uri.)
10. **Mladina in naše nacionalne rane.** (Predava g. abs. iur. A. Uršič. — Začetek ob pol 17. uri.)

Poleg gornjih referatov je v programu tudi skupni ogled narodnoobrambne razstave in manjšinskega instituta.

S tem svojim delom izpolnjuje CMD lepo svojo nalogo in izpolnjuje občutno vrzel. Mladina, ki bo zbrana na tem tečaju, bo gotovo dokazala koristnost te zamisli.

Smrtna kazen v Nemčiji

BERLIN, 28. avgusta. AA. DNB poroča: Izvršili so smrtno razsodbo nad Wiljemom Müllerjem, ki so ga 14. julija obsodili na smrt zaradi objave vojaških tajnosti.

Vreme

v naši državi dne 28. 8. 1935.

Kraj	Barometer	Temperatura najnižja	Temperatura najvišja	Padavine v m/m
Ljubljana	756.8	12	24	2.7
Maribor	754.0	12	24	—
Zagreb	755.4	14	26	—
Beograd	755.0	18	37	—
Sarajevo	758.0	14	31	—
Skoplje	756.9	14	35	—
Split			30	—
Kotor			26	—
Rab			22	—

Najvišje temperature veljajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

Novisad: Pretežno jasno, na severu in severozapadu. Temperatura se bo zvišala. Solnce izide ob 4.55, zaide pa ob 18.23.

Dunaj: Spremenljivo v južnem delu Alp, kjer so možne tudi nevihte. Ponoči bo hladnejše.

Mornarji — častni stražniki angleškega kralja.
Prvič v zgodovini Anglije so mornarji prevzeli stražo pred Buckinghamsko palačo v Londonu. Naša slika nam kaže izmeno straže.

Pameten razglas

Radio Paris vstavlja vsake pol ure v svoj program sledeči razglas: »Prilagodite svoj radioaparat zvočnosti svojih prostorov. Mislite nato, da ima tudi sosed svoj radio in da hoče poslušati svojo postajo in ne vaše. Mislite nato, da so na svetu bolni ljudje, ki bi morda radi spali, ali pa ki ne prenesejo pretirano glasne muzike.«

Baje razglas v Parizu zaleže. Svetujemo, da se to razglašanje uvede tudi v Ljubljani. Morda bo tudi zaleglo.

Vesti iz Italije

Elektrifikacija železniških prog

Italija ima vsega skupaj okrog 17.000 km železnic, med temi 2000 km elektrificiranih. Problem elektrifikacije je za Italijo zelo važen, ker država, kakor znano, ne obiluje na premogu. Zato je že pod prometnim ministrom Cianom sklenil ministrski svet postopno izvedbo elektrifikacije nadaljnjih 5000 km železniških prog, predvsem v severni Italiji in v Julijski Krajini. Julijska Krajina pride zdaj prva na vrsto in tako bo tu že v prihodnjem letu elektrificiranih 300 km proge. Kakor smo že včeraj poročali, je v režimskem koledarju določena za elektrifikacijo proga od Vidma do Trsta in od Trsta do Postojne.

Pripravljalna dela so že v teku. Tehnični urad železniškega ravnateljstva v Trstu že dela na ojačenju proge, da dvigne promet na potrebno višino za elektrifikacijo. V Gorici že obstoji poseben urad za postavljanje drogov in električno napeljavo. V raznih predorih bo treba znižati teren za tračnice, na več postajah so se že podaljšali stranski tiri za premikanje vlakov. Uporabljal se bo stalni tok 300 voltov.

V Julijski Krajini, ki ima več zelo vodnatih rek z dovoljnim padcem, pomeni elektrifikacija železnic novo možnost za popolno izkoriščanje električne energije. Vrhunega se je pri tem vzelo v poštev, da bo tudi v Avstriji v najkrajšem času izvedena elektrifikacija turske železnice in bodo tamošnji vlaki lahko tudi slej vozili direktno do Trsta. V Italiji pa je eletrifikacija deloma že izvedena. 28. oktobra t. l. bo slovesna otvoritev elektrifikacije na progi Trbiž—Pontebba—Videm, že 21. aprila 1936. pa elektrifikacije na progi Videm—Gorica—Tržič—Trst z odcepkom Tržač—Červinjan. 28. oktobra 1936. bo sledila elektrifikacija proge Trst—Postojna z odcepkom St. Peter—Reka.

Koristi, ki si jih železniška uprava obeta od elektrifikacije, so velike. Povečana bo kapaciteta prog, vlaki bodo vozili hitreje in bolj pogosto, večja bo tudi udobnost vožnje, ker se v vozovih ne bo kadilo in trdi se celo, da je tudi varnost večja. Stroški elektrifikacije so zelo veliki, vendar se pa za italijanske razmere rentirajo bolje ko obrat na parni pogon. Največjo korist pa si od elektrifikacije obeta Trst.

† Notar Karel Čibej

Komaj smo v Ljubljani pokopali Frana Čibeja, ravnatelja pisarne apelacijskega sodišča v pokoju, že je iz Gorice prispela vest, da je 23. t. m. preminul njegov brat Karel Čibej, notar v pokoju. Pokojnik je bil doma iz Ajdovščine, kjer je tudi izvrševal nekoliko let svoj notarski poklic. Mnogo let je bil notar v Gorici. Po razlegnitvi vseh italijanskih zakonov na nove pokrajine in novi ureditvi notariata je stopil v pokoj. Bil je v Gorici zadnji slovenski notar in kot tak pri prebivalstvu priljubljen. Zapušča hčerko Ido in sina Draga, dočim mu je soproga Viktorija roj. Dietz iz Ajdovščine umrla že pred nekaj leti.

Marconi pojde v Afriko

Slavni izumitelj Marconi se je prijavil za prostovoljca v italijansko vojsko. Pred odhodom v vzhodno Afriko se bo udeležil mednarodnega kongresa za brezžično telegrafijo v Braziliji.

Alfredo Derocco je umrl

Preminul je član vrhovnega fašističnega sveta Alfredo Derocco.

Izletni nedeljski vlaki

Za nedeljo 1. septembra sta organizirani izletni vožnji v Štanjel in v Postojno. Vozni listki so v predprodaji na glavnem kolodvoru v Trstu in stanejo v Štanjel 4 lire, v Postojno pa 9 lir, vstopnica v jamo se lahko kupi obenem in stane 5 lir. Odhod ob 6'25 odnosno 6'50.

Nad 200 otrok brez obleke in hrane v Ljubljani

Mestna občina je poslala na oddih 436 otrok. — Treba je pa še šolskih potrebščin, zimske obleke in hrane za najrevnejše. — Namen »Dobrodelne tombole«

Ljubljana, 28. avgusta

Te dni se je vrnila naša okrevanja potrebna mladina iz počitniških kolonij, kamor jih je bila poslala letos mestna občina ljubljanska.

Vsi zdravi, čili in ogoreli so se vračali iz Mednega pod Šmarno goro, kjer je letovalo ob bistri Savi v svežem gorenjskem zraku 206 deklic in dečkov, iz lepe Poljanske doline 80, od morja iz Sv. Jakova-Šiljevice 80 in iz romantične Kamne gorice 70. — Vsi so si okrepili pri dobri in tečni hrani v svežem zraku in solncu telo in duha, da bodo s svežimi močmi nastopili novo šolsko leto in krepko kljubovali zimi in vsem njenim težkočam.

Mestna občina je za to izdala lepe tisočake in izdatno izčrpala svoj proračun za mladinsko skrbstvo. S tem pa še ni končano njeno delo. Treba je revni šolski mladini preskrbeti šolske potrebščine, oskrbeti jo z zimskim perilom, obleko in obutvijo. Sprejeti je treba v mestna dnevna dečja zavetišča do 200 otrok, ki nimajo doma nadzorstva in nikogar, da bi jim oskrbel toplo hrano. Pripraviti bo treba **»božičnico«**, ki jo priredi vsako leto mestna občina in na kateri se obdaruje 400 do 500 otrok z najpotrebnejšo obleko, perilom in obutvijo ter napravi veselje z ljubko otroško igrico, petjem in godbo in ne na zadnjem mestu z obdaritvijo s sadjem, štruklji in drugimi dobrotami.

Ker vseh teh stroškov z budžetnimi dohodki ni mogoče kriti, je mestna občina zaprosila in dobila dovoljenje od ministrstva za kmetijstvo, da priredi koncem meseca septembra **»Dobrodelno tombolo«**, katere čisti dobiček se bo porabil izključno za podpiranje naše revne mladine.

Pričakujemo, da ne bo nikogar, ki bi trdosrčno odklonil nakup sreček ter s tem pomagal mestni občini pri izvrševanju njenih vzvišenih nalog, katerih končni cilj je, po možnosti doseči, da ne bo v letošnji zimi v Ljubljani nobenega otroka, ki ne bi imel primerne obleke za zimo.

Žrtev ljubosumja se bori s smrtjo

Krvava ljubezenska tragedija na Pobrežju pri Mariboru

Maribor, 28. avgusta.

Preteklo noč se je odigrala na Pobrežju pri Mariboru krvava ljubavna žaloigra.

Včeraj se je z večernim osebnim vlakom pripeljal iz Beograda ključavničar Franc Šnuderl in se takoj napotil na svoj dom na Zrkovski cesti 38. Tam namreč živi v skupnem gospodinjstvu z Nado Jelesijevićevo, ki je pa ni našel doma. Zato je Šnuderl svojo ljubico čakal na dvorišču pred stanovanjem. Nada je prišla šele nekaj pred polnočjo domov, kar se mu je zdelo zelo sumljivo. Odšla sta na vrt pred hišo ter sedla na klopico. Ob tej priliki je Nada Šnuderlu odpovedala ljubezen, češ, da ljubi drugega. Tedaj je Franc brez besed potegnil nož in z njim sunil Jelesijevićevo enkrat v vrat ter trikrat v prsa. Nada se je zrušila težko ranjena v mlaki krvi.

Šnuderl je po dejanju zbežal proti Mariboru in se javil tukajšnji policiji in opisal ves dogodek. Policija sprva ni hotela verjeti in ga je že nameravala odsloviti. Med tem pa je zapel telefonski zvonec. Policija je dobila obvestilo o krvavem dogodku obenem z naročilom, naj bi izsledila napadalca, ki ga je imela pred očmi.

Pri zaslišanju je ključavničar Šnuderl priznal, kar je storil, trdil pa je, da ga je do tega pripravila strupena ljubosumnost. Njegova izvoljenka Nada mu namreč ni bila zvesta. Po zaslišanju so Šnuderla zaprli. Hudo ranjena Nada Jelesijevićeva pa se v bolnišnici bori s smrtjo.

Ljubljanska drama in opera na počitnicah

Povsem slučajno sem srečal go.

Šaričevo

našo nepozabno Beloto iz »Siromakovega jagnjeta«.

Kje je bila? V Parizu! Za nekaj dni samo, tam ji ni ugajalo, ne zaradi majhne Ljubljane, katere se je že navadila; ves milje ji ni prijal.

S počitnicami je bila zadovoljna in prav rada se je vrnila. »Milostiva, že delate?« »Da, že, vsak dan po 3 ure!« Vsi vemo, s kakšno vestnostjo se loti ga. Šaričeva sleherne, tudi najmanjše vloge.

Rada in z veseljem študira — seveda, dokler je pravi repertoar! To drži, letos se nam obeta dobra sezona, zato se nadejamo, da bomo Šaričevo mogli, kakor lani, dostikrat občudovati.

*

Ali poznate popularnega Judeža? Prejšnja leta je bil v ljubljanskem teatru za Judeža vedno Skrbinšek, saj veste, grd, kosmat, mrkih pogledov in obdan z vsem onim, onim pač, kar vemo, da je Judež imel, letos so ga pa »pomladili«, Judeža namreč in

Jerman

je torej pomlajenec. Torej mlad Judež, skoro lep in zapeljiv. Govorila sva v civilu, on ob kolesu jaz pa peš, pa sva šla od Drame do pošte, pa še malo dlje. Ko mi je povedal, da je bil v Cerknici, sem razumel »Crikvenici«. In to ves čas. »Boga mi, mondeno ste živeli!« »Kje pa, Cerknica vendar še ni mondena,« pravi in se mi smeji. »Pa bi ne škodilo« — pravi. Verjamem!

Jerman je tam doma in se je prav dobro imel. Udejstvoval se je kot foto-amater. Pa pravi, da je imel od 8 negativov na traku 3 dobreostale je pa žrtvoval za »eksperimente«. Svojo družino je ovekovečil! Tudi zanj so prehitro minuli dnevi počitka.

Intervjujev s ceste je bilo konec. Nikogar nisem več srečal.

*

No, pa pojdimo v teater, sem se odločil. Zvečer so skušnje, pa bom kaj zvedel... Prof. Šest je imel ravno skušnje z ansamblom »prostovoljcev«. Mogočno so doneli klici in kriki iz teatra, tako, da sem raje počakal pred teatrom — konca skušnje. To ni bilo težko, ker mi je med tem

Cesar

mnogo zanimivega pravil. O počitnicah, kje je bil, o vinorodnih krajih, doli po Dolenjskem, za »živce« je pa šel na Kovce po počitek.

Štirinajst dni na Kovcah mu je dalo novih sil. Zadovoljen je in pripravljen na najhujše. Kako je bilo na Kovcah? O, prav po domače, pravi Cesar, prestopica na nogi, pogleda v nebo, malo stisne zobe, pa prekine: »Bu še deš dons!« — Razumem, res, oblačno je. »Na Kovcah smo živeli res po domače,« povzame, »ves dan smo bili kostimirani: gojzerji, plavalne hlače in črne ‚špegle', to je bilo vse, kar smo nase deli...« Tedaj se pojavi

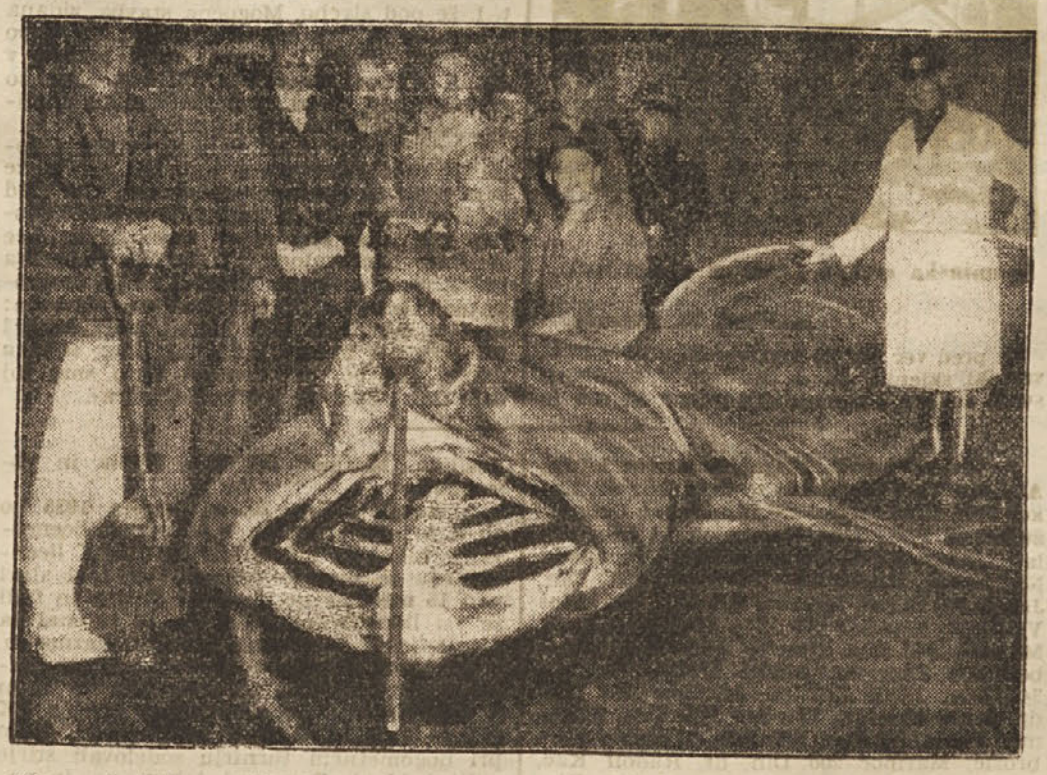

Wesermündski parnik »Fridericus Rex« je pri svojem zadnjem lovu uplenil 100 stotov težkega kita. To je največji kit, ki so ga kdaj ujeli v Severnem morju. V njegovem želodcu so našli 5 stotov slanikov.

Tudi za Vaše dijake

imamo pri nas dobre in poceni obleke.

Tivar obleke

za vsakogar!

Lipah

ob ogalu. Nekam slabe volje je, nemirno hodi po pločniku gor in dol. Kaj mu je? Mislim si, slabe volje je naš Polonij. Sicer pa, ali je mogoče? Lipah, pa slabe volje, znan najboljši družabnik, ki jih stresa iz rokava. Štafaža je med tem zapuščala dramo. Prof. Šest je s svojo vajo končal. Z gradišča sem brzi Skrbinšek, režiser in doktor Čampa obenem.

Pridite na tabor v Mežiški dolini!

Vršil se bo 1. septembra t. l. na Poljani pri Prevaljah. 1. septembra bo naš veliki dan, posvečen naši davni zgodovini, ki še ni umrla v spominu žilavega slovenskega naroda. 200 ljudi iz Mežiške doline bo igralo slavnostno zgodovinsko igro Franceta Brenka »Poslednje ustoličenje«.

Blagoslovili bodo spominski knežji kamen, v katerega bo na marmorni plošči vklesano preroško posvetilo:

Stare pravde spomenik
vere žive sem glasnik.
V zemljo vsajen, k nebu zroč
kljubujem, čakam, da nekoč
na knežji kamen sedel spet
za staro pravdo naš bo kmet.

Knežji kamen že stoji ob Meži na Poljani in nas kliče! Zavedajmo se svoje velike dolžnosti do bratov onstran koroško-jugoslovanske meje in udeležimo se v velikem številu ljudskega tabora v Mežiški dolini na Poljani pri Prevaljah.

Nevaren ogenj v garaži

30 avtomobilov »Desa« v nevarnosti

Včeraj zjutraj ob 4 je v garaži »Desa« na Tyrševi cesti pričel zaradi kratkega stika, ki je nastal v avtomobilu, goreti starejši osebni štirisedežni »Ford«. Avto je bil takoj v ognju in je grozila nevarnost, da zgori vseh 30 avtomobilov, ki so bili v bližini gorečega »Forda«. Službujoči stražnik, ki je ogenj še o pravem času opazil, je poklical mestne gasilce, ki so takoj prihiteli in požar tudi srečno pogasili z novim gasilnim aparatom. Avto je sicer zgorel, kar je ostalo, pa ne bo za rabo. Podjetje je bilo zavarovano, tako, da je nastala škoda 15.000 Din krita.

Drzna tatvina zlatnine

Tat je izkoristil zdravniško čakalnico in iz spalnice odnesel za 6000 Din dragocenosti

Ljubljana, 28. avgusta

Pred nekaj dnevi je prišel v Cigaletovo ulico št. 1 nasproti sodni palači neki okrog 40 letni možakar in na dozdaj še nepojasnjen način ukradel gospodinji pri zdravniku dr. Virantu, J. J. iz nezaklenjene spalnice v prvem nadstropju med 12. in 16. uro za okrog 6000 dinarjev zlatnine. Zlatnino je imela shranjeno na polici pod ogledalom.

Sumijo, da je vlomilec prišel skozi vežo v sprejemno sobo med zdravnikovo ordinacijo, ali morda tedaj, ko so bili domači z doma. Iz sprejemne sobe je šel v gospodinjino nezaklenjeno spalnico. Med zlatnino so bili 3 zlati prstani (1 poročni z dvema briljantnima kamenčkoma), zlata zapestna ura, ženska zlata verižica, zlata namizna žlica, broška in zapestnica.

Zagorje

Premovanje živine v Zagorju. Premovanje rodovniške živine za sivo-rjavo dolenjsko govedo se je vršilo v nedeljo 25. t. m. Člani selekcijskega društva so pripeljali 44 glav živine. Predsednik komisije g. ing. Wenko je pojasnil pomen in korist odbire plemenske živine. Člani so bili za svoje požrtvovalno delo skromno nagrajeni, večje pa so bile moralne nagrade tistih, ki so dosegli s svojo živino najboljše ocene.

Litija

Po poldrugem letu se je posrečilo vrlim orožnikom iz Litije, da so izstaknili občinsko štampiljko, ki je izginila leta 1934. natančno mesec dni pred ponovnimi volitvami, ki so se vršile 15. aprila. O priliki bomo o tej štampiljki poročali še kaj.

Žalec

Državna meščanska šola v Žalcu naznanja, da bo vpisovanje v prvi razred 2. in 3. septembra od 8. do 12. in od 15. do 18. K vpisovanju morajo priti tudi oni učenci, ki so se meseca junija začasno vpisali.

Dnevni dogodki

× **Ban odsoten. G. ban dr. Dinko Puc v petek 30. t. m. ne bo sprejemal zasebnih strank, ker bo službeno odsoten.**

× **Nacionalna ura:** Danes predava ob 19.30 g. Nikolajević Dušan, književnik iz Beograda o »Beogradu«.

× **Morske mačke in psi za izvoz.** Trgovsko industrijska zbornica v Splitu je prejela od neke nemške tvrdke sporočilo, da kupi suhe kože morskih mačk in psov. Teh živali polove v našem morju do 200 na mesec.

× **Prijateljska sreča v Beogradu.** Tudi beograjske oblasti so prepovedale prijateljsko srečo in zaplenile vse letake tega tajnega podjetja. Pri tem so naletele na nemajhen odpor pri večini beograjskega prebivalstva, ki je velikopotezno in smatra prijateljsko srečo za človekoljubno zabavo, katere policija nima pravice prepovedati. Posebno živahno je »prijateljska sreča« krožila med beograjskimi gledališkimi igralci.

× **Našička afera.** Po čitanju obtožb so dobili besedo državni tožilec in zagovorniki vseh obtoženih. Državni tožilec je zahteval naj se zasliši kot priča Vladislav Dodoš, odpuščeni uradnik Našičke, ki ve razne podrobnosti glede nagrad za komisije. Zagovorniki so dokazovali nedolžnost vseh obtoženih.

× **Velike kazni za umazanijo.** V Zagrebu je bilo doslej obsojenih okrog 2200 prodajalcev življenjskih potrebščin, pri katerih je komisija ugotovila, da ne vzdržujejo lokale v čistoči, ki je po zakonu predpisana.

× **Sanacija osiješkega gledališča.** Osiješko gledališče ima okoli 200.000 Din dolga. Mestno poglavarstvo je te dni uprava prosila, naj bi ji črtala polovico dolgov in je predložila primeren sanacijski načrt.

× **Emigrante in prijatelje vabimo,** da se vsi polnoštevilno udeležijo koroškega narodnega tabora na Poljani pri Prevaljah in tabora legije koroških borcev na Sv. Planini nad Trbovljami, ki bosta v nedeljo 1. septembra t. l. Bratom Koroščem, ki delijo z nami isto usodo, vso našo podporo! — Organizatorno-propagandni odsek Zveze jugoslovanskih emigrantskih društev, Ljubljana.

× **Teden dni polovična vožnja!** Za veliki ljudski tabor obmejnih Slovencev v mežiški dolini, ki bo 1. sept. t. l. je odobrena polovična vožnja v Dravski in Savski banovini od 29. avgusta do 4. septembra t. l. Na odhodni postaji kupite celo karto do Prevalj, ki velja potem tudi za povratek. Poleg vozne karte dobite za 5 Din tudi legitimacijo, ki jo morate dati žigosati na prireditvenem prostoru na Poljani pri Prevaljah. — Poslužite se ugodnosti!

× **Prošnje akademikov za sprejem v Oražnov dijaški dom in za podelitev brezplačnega obeda.** Po sklepu upravnega odbora Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani dobi tudi v zimskem semestru šolskega leta 1935-36 večje število revnih akademikov tukajšnje univerze brezplačno kosilo v Akademskem kolegiju, odnosno v javni kuhinji pri Delavski zbornici. V prvi vrsti bi prišli pri tem v poštev oni akademiki, ki bi zaradi pomanjkanja prostorov ne mogli biti sprejeti v dom, vendar pa prosto stanovanje ne izključuje brezplačnega obeda, če so gmotne razmere dotičnega akademika zelo neugodne. Prednost imajo medicinci in nezakonski. Vse podrobne informacije dobite pri hišniku doma g. Ivanu Rostoharju v Wolfovi ulici 12.

× **Položaj nižjih državnih uslužbencev** je vse prej kakor pa rožnat. Nižji državni uslužbenci preživljajo prav tako kakor ostali stanovi hude čase. S svojo skromno plačo morajo preživljati sebe in družino, zlasti občutno pa so prizadeti posebno v začetku šolskega leta, ko morajo plačevati takse za svoje šoloobvezne otroke. Izdatki so vsak dan večji, dohodki pa komaj taki, da se težko živi. Kakor imajo drugi državni uradniki svoja strokovna društva, tako bi bilo nujno potrebno, da se tudi nižji državni uslužbenci organizirajo v močno strokovno društvo, ki bo na odločilnih mestih zastavilo vse svoje sile, da se upravičene zahteve nižjih državnih uslužbencev upoštevajo. Le tedaj ako bi vsi nižji državni uslužbenci bili organizirani v močni strokovni organizaciji, bi se mogel položaj izboljšati, sicer pa nam preti pogin. Pozivam zato vse nižje državne uslužbence, da zadevo temeljito preudarijo in delajo na to, da se v najkrajšem času ustanovi v Ljubljani za vso Dravsko banovino močno strokovno društvo, ki bo ščitilo zadeve nižjih uslužbencev. **be.**

× **Vejsil Hromo oproščen.** V Sarajevu je bila zaključena zanimiva razprava proti Vejsilu Hromu ki je bil sluga poljskega grofa Jožefa Djedušickega. Hromo je bil obtožen, da je umoril starega čudaškega grofa. Pred meseci je bil obsojen na 20 let robije. Razpravo so pa obnovili in ugotovili, da je grof umrl naravne smrti. Tako je bil Vejsil Hromo naposled oproščen.

× **Samomor zaradi ljubosumnosti.** V Zagrebu se je ustrelil kočijaž Ivan Pudina. Zaljubljen je bil v neko Faniko Trupej, doma nekje iz Dravske banovine. Fanika ga je prišla obiskat v Zagreb. Ko sta se sestala, sta se sporekla. Pudina ji je očital nezvestobo. Fant pa je odšel in napisal pismo, v katerem pravi, da si bo končal življenje, ker ga dekle vara. Nato se je res ustrelil.

× **Obsojen oderuh.** Sodišče v Požarevcu je obsodilo na 8 mesecev strogega zapora in na denarno kazen ter izgubo častnih pravic Savo Maksića, ki je zahteval za posojilo 8000 Din po treh mesecih 3150 Din za obresti.

× **Razbojniški napad.** V Drežniku pri Bihaću so razbojniki ponoči napadli 66 let starega notarja Nikolo Kosanoviča. Streljali so nanj kakor na tarčo in ga še z nožem razmesarili. Njegovega sina Josipa, ki je učitelj v Djakovu, pa so hudo ranili.

× **Slaboumnež vrh spomenika.** V Novem Sadu so imeli nenavadno senzacijo. Čistilec čevljev Josip Pap je splezal na vrh spomenika sv. Trojice pred katoliško cerkvijo in ga začel rušiti. Zrušil je nekaj kipov. Okrog spomenika se je nabrala ogromna množica, gasilci so pa prišli z brizgalko in so skušali Papa z vodo spraviti na tla, kar se jim pa ni posrečilo. Naposled so se neki mladeniči opogumili in splezali na spomenik. Tedaj je pa Pap skočil v razprto rjuho gasilcev. Vodni curki so mu namreč poteginli s telesa hlače in šele to ga je pripravilo do tega, da je zapustil vrtoglavo višino. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je slaboumen.

× **Izložbene cigarete** »Vardar« in »Drina« pridejo v promet v letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 5. do 16. septembra. Cigarete bodo na razpolago samo v velesejmski trafiki na sejmišču.

× **Nabavite si velesejemske legitimacije.** Legitimacija za obisk letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma in Jadranske razstave upravičuje imetnika, da dvanajstkrat poseti prireditev preko dneva in dvanajstkrat vinski in jestvinski oddelek po 18. uri zvečer. Imetnik take legitimacije, ki je seveda neprenosna in velja samo za eno osebo, more poljubno izkoristiti svoio legitimacijo. Lahko pride na velesejem čez dan ali zvečer po enkrat dnevno v teku 12 dni, ali pa večkrat dnevno, skupaj tolikokrat, da je 12 dnevnih in večernih obiskov izčrpanih. Če bi nekdo obiskal velesejem 12 krat čez dan in 12 krat zvečer, skupaj torej 24 obiskov, in bi vstopnino sproti plačeval, bi ga to veljalo 159 Din. Legitimacija za vse te obiske pa velja samo 25 Din.

× **Čas svežih paradižnikov nas opozarja, da so makaroni in spageti — Pekatete ali Jajnine — pripravljene s paradižnikovo omako zelo tečna in okusna jed. Gospodinje, pripravite svoji družini večkrat to osvežujočo ceneno jed!**

Ljubljana

Dnevna kratka

Četrtek, 29. avgusta. Katoličani Janez obglav. **Pravoslavni:** 16. avgusta, Dometije.

Dežurne lekarne

Leustek, Resljeva cesta 1; **Bahovec,** Kongresni trg 12; **Komotar,** Vič-Glince, Tržaška cesta 12.

* **Jubilej dela.** Te dni je praznovala 20letnico zvestega in marljivega dela g. **Franja Pavličeva,** uslužbena v tovarni Bonač. Čestitamo!

* **Posvet slovenskih narodnih poslancev kluba skupščinske večine.** V torek so se zbrali na posvet slovenski narodni poslanci, ki pripadajo Klubu skupščinske večine. Zborovanje se je vršilo v hotelu »Unionu« v Ljubljani. Razpravljala so se razna gospodarska vprašanja, tičoča se specijelno naše banovine, zlasti udeležba naših rudnikov pri državnih dobavah in kmetska zaščita. Poslanci so sklenili, da predlože korporativno in solidarno pismeno svoje zahteve kraljevski vladi.

* **Vpisovanje v otroške vrtce** (I., II., III. in francoski) bo 2. in 3. septembra t. l. — vsakokrat od 9. do 12. ure, v lastnih prostorih.

* **Tujsko-prometni svet za Ljubljano** priredi danes ob 19.30 uri promenadni koncert na Napoleonovem trgu. Svirala bo godba Nar. žel. glasbenega društva »Sloge« pod vodstvom kapelnika gospoda Heriberta Svetla. Sporedi bodo na razpolago po 1 Din.

* **Vpisovanje v šolo Glasbene Matice in drž. konservatorij** se prične 2. septembra od 9. do 12. in od 15. do 17. Vpisuje se samo na šoli Glasbene Matice v pisarni v Gosposki ulici 8. Vsi podrobni pogoji so razvidni na oglasni deski v veži zavoda.

* **V velesejmskem tednu** bomo imeli v Ljubljani tri zanimive koncerte. Dva serenadna večera se vršita na dvorišču krasno urejenega in izredno akustičnega magistratnega poslopja. V ponedeljek 9. septembra ob 20 uri bo francoski serenadni večer (klasična francoska komorna glasba iz dobe solnčnega kralja), v petek 13. sept. pa bo dunajski serenadni večer. Oba večera nastopi komorni kvintet (violina, viola, čelo, flavta in oboa) in koloraturni sopran, prvi večer gdč. Župevčeva drugi večer gdč. Korenčanova. V ponedeljek 16. sept. pa bo I. intimni koncert nove sezone v Hubadovi pevski dvorani. Nastopita pianist profesor Anton Trost iz Dunaja in čelist Bogomir Leskovic. Vse podrobnosti sledé.

* **Raj pod lipo pri Ziljanih** je nam vsem dobro poznan iz ljudskošolskih beril. Redki pa so oni, ki so videli te plese v resnici vZiljski dolini. Glasbena Matica ljubljanska, ki je lani ustanovila Folklorni institut pod vodstvom g. Franceta Marolta, bo letos izdala svojo prvo publikacijo »Trije obredje iz Ziljes«, to so Koroška ohcet, Štehvanje, Obični rej in Rej pod lipo. Te plese bomo s pomočjo tukajšnjih koroških rojakov obnovili v nedeljo 8. sept. ob 15. uri v Ljubljani. Že danes opozarjamo občinstvo na to prireditev, predvsem na štehvanje, ki bo na Cojzovem grabnu.

* **Kolonija Kola Jugoslovanskih sester** odpotuje iz Kraljevice 31. avgusta zvečer in dospe v Ljubljano 1. septembra — v nedeljo — ob pol deseti uri dopoldne. Starši ali njihovi namestniki se vabijo, da pridejo na glavni kolodvor po svoje otroke.

* **Dom Kola Jugoslovanskih sester v Kraljevici** se s 1. septembrom zapre. — Vodstvo kolonije.

* **V nedeljo 1. septembra** priredi društvo »Tabor« vrtno prireditev na vrtu restavracije »Pri Levu«, Gosposvetska cesta. Na programu je petje, srečolov, družabne igre, šaljiva pošta, prosta zabava, ples itd. Ker je čisti dobiček prireditve namenjen za vzdrževanje društvenega prenočišča na Viču se javnost na prireditev vljudno vabi. — Odbor.

* **Kolonisti prve počitniške kolonije** mladinskega odseka SPD na Malnarejvi koči (Črna Prst) imajo sestanek v četrtek 29. t. m. ob 17. v prostorih SPD na Aleksandrovi cesti 4-I. Udeležite se zanesljivo.

Kaj je vse novega v Mariboru

Glavo damo, Maribora ne damo!

Spominska cerkev Lazarica v Mariboru.

Maribor, 28. avgusta.

Že pred več leti so mariborski pravoslavni verniki sklenili, da si sezidajo v Mariboru svojo cerkev. Pripravljalni odbor, ki mu je bil na čelu prota Trbojević in ves odbor mariborske pravoslavne občine s predsednikom Jakobom Perhavcem, je pričel s prvimi pripravljalnimi deli. Pred nekaj dnevi so že pričeli z gradnjo cerkve.

Prostor je velikodušno poklonila mariborska občina na Jugoslovanskem trgu, kar je v delu naše javnosti, ki ji je verska strpnost zadnje, izzvalo precej odpora. Vendar so bile premagane vse težkoče in bo cerkev, ki bo nosila naziv »Spominska cerkev Lazarica«, kakor vse kaže, decembra t. l. že pod streho. Mogočna stavba, zidana v izredno prikupnem in okusnem slogu, bo Mariboru in vsej severni meji gotovo v okras. A tudi Jugoslovanski trg, kjer bo cerkev stala, tvori najlepšo okolico svetišču naših pravoslavnih bratov.

Da pa bo cerkev mimo zgolj verskega pomena tudi nacionalne važnosti, priča že sam poziv za zbiranje prispevkov, kjer med ostalim čitamo tudi naslednje vrstice: Stoječi na bedemima crkve naše, te najjače tvrdinje nacionalnog i državnog jedinstva našeg na ove strane, u kojoj će da se propoveda bratska ljubav našijeh plemena: brat je mio, koje vere bio — moći ćemo i mi poručiti onima kojih se tiče: »Glavu damo, Maribor ne damo!« Zato smo joj dali ime »Spomen crkva Lazarica«.

△ **Za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru v Mariboru** so darovali: dr. Lukeš Jan, Bratislava 2000 Din, Jakob Urbanc, župan iz Pod velke (zbirka) 1170 Din, Milan Makar, sreski načelnik 1000 Din, Ubald Nasimbeni, stavbenik v Mariboru 1000 Din, Jakob Perhavec, Maribor 850 Din, dr. Miloš Vauhnik, Maribor 500 Din, Emil Vodopivec, Maribor 500 Din, Branko Mejovšek, Maribor 400 Din, dr. Anton Dolar, Maribor 342 Din, Josip Ajdišek, Maribor 300 Din, dr. Boris Kristan, Maribor 270 Din, Pfriemer Frida, Maribor 200 Din, Miroslav Ambrožič, Maribor 200 Din, dr. Rudolf Kac, Maribor 200 Din, neimenovani 200 Din, Franc Domicelj, Maribor 100 Din, Hmelj Ljudmila, Maribor 100 Din, dr. Slavko Fornazarič, Maribor 100 Din, dr. Krajnović Bosiljka, Maribor 100 Din. Hvala in posnemajte!

△ **Razglas.** Dne 20. septembra 1935 bo ob 8. uri na sejmišču v Mariboru licencovanje bikov za mesto Maribor. — K licencovanju se morajo prignati vsi biki stari nad 15 mesecev ne glede na pasmo in tudi že vsi licencovani. Kdor ne bi prignal za plemenjenje določenega bika, bo kaznovan.

△ **Pester nogometni spored** se obeta mariborskemu sportnemu občinstvu za 7. in 8. septembra, ko bo otvoritev igrišča SK Železničarja. Kot smo že poročali, bodo pri nogometnem turnirju sodelovali štirje odlični klubi. Razpored tekem pa je naslednji: v soboto 7. septembra ASK Primorje : SK Železničar in Hašk : SK Ilirija. V nedeljo, 8. septembra pa: ljubljanski derby ASK Primorje : SK Ilirija in Hašk : Železničar. Svečana otvoritev in blagoslovitev igrišča in tribune bo v nedeljo 8. septembra ob pol 16. uri.

△ **Sokolska proslava kraljevega rojstnega dne** bo 6. septembra ob pol 12. uri v veliki dvorani Narodnega doma za sokolska društva Maribor Matica, I., II., III., Tezno in Studenci. Ostale organizacije se opozarjajo, da za določeno uro vpoštevajo sokolsko proslavo.

△ **Nesreča otroka.** Ko se je včeraj peljal triletni Stanko Pšaj s svojim očetom Ivanom Pšajem s Pobrežja na kolesu, je mali Stanko vtaknil nogo v prednje kolo. Oba sta padla z vozila. Otrok si je pri tem zlomil desno nogo in je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

△ **Napadalec mu je poškodoval oko.** V nedeljo zvečer je neznani napadalec navalil na 36 letnega posestnika Dominika Vudlerja z Zg. Jakobskega dola ter ga udaril s sesalko za kolo preko desnega očesa. Težko poškodovanega Vudlerja so morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico, napadalca pa iščejo orožniki.

△ **Čigavo je kolo?** Orožniki s Teznega so včeraj popoldne našli pri pobreškem pokopališču na zid naslonjeno še dobro ohranjeno kolo znamke »Puch« z ev. številko 31877, ki je bilo najbrže nekje ukradeno. Lastnik dobi kolo pri tezenskih orožnikih.

△ **Dve tatvini.** Tukajšnji policiji je ključavničar Anton Sittar prijavil, da mu je nekdo izpred hiše v Tattenbachovi ulici 7 ukradel kolo »Negger« registrirano s številko 96.638. — Starinarju Francu Samuhu pa je neznan tat odpeljal iz dvorišča v Mlinski ulici 1 ročni voziček.

△ **Nesreča pri rokoborbah.** Pri včerajšnji vaji rokoborcev »Sparte«, ki je bila v telovadnici IV. deške osnovne šole v Gosposvetski ulici, se je pripetila huda nesreča. Tkalca Matijo Volfa je med borbo Niki Čokan tako nesrečno vrgel, da si je Volf zlomil hrbtenico. Življenjsko nevarno poškodovanega rokoborca so na pomoč poklicani reševalci nemudoma odpeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Celje

■ **Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani** za Celje in celjsko okolico bo v torek 3. septembra od 8. do 12. ure v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8, pritličje levo.

■ **Združenje trgovcev za mesto Celje razglaša,** da morajo biti na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra trgovine ves dan zaprte.

■ **Važno za sadjarje!** To nedeljo bo za starim okrožnim sodiščem ob 1. popoldne razkazoval sadjarjem strokovnjak najbolj praktičen način za sušenje sadja in zelenjave. Sadjarji plačajo na železnici polovično voznino.

■ **Olepševalno in tujsko-prometno društvo** priredi ob pogojih veljavne pogodbe še te-le koncerte: dne 3. septembra (torek) od 7. do 8. zvečer pred kolodvorom, dne 6. septembra (petek) na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II od 11. do 12. ure v parku; dne 8 septembra (nedelja) od 11. do 12. ure v parku in dne 12. septembra (četrtek) od 8. do 9. zvečer v parku.

Ptuj

Surov napad. Ko se je v petek zvečer vraačl 12 letni Kranjc Jože iz Spodnjega Velovljaka domov, ga je napadel Tili Janez iz Kicarja z lopato. Deček je udarec prestregel z desno roko in si jo hudo poškodoval. Tili je bil zaradi takih deliktov že enajstkrat kaznovan.

Prireditve. Mlada gasilska četa v Muretincih je slavila preteklo nedeljo blagoslovitev Gasilskega doma in orodja, katerega je blagoslovil župnik g. Šketa iz Sv. Marjete pod Ptujem. — Strelska družina v Podlehniku bo priredila v nedeljo 1. septembra ostro strelsko nagradno tekmo, katere se udeleže tudi strelske družine iz Leskovca, Ptuja in Sv. Jurija ob Pesnici.

Vpisovanje v Glasbeno matico v Ptuju bo 2., 3. in 4. septembra od 8.—12. ter od 14. do 16. ure, kasneje pa vsak dan od 11. do 12. ure. Obenem se prično tudi pevske vaje Matičnega zbora. Pevci in pevke vljudno vabljeni.

Leskovec v Halozah

Prost. gas. četa v Leskovcu priredi 15. septembra ob pol 14. uri veliko tombolo pred gost. Vreg. Ob slabem vremenu bo prireditev prvo prihodnjo nedeljo. Prosimo vsa okoliška društva, naj ta dan ne priredijo zabav. Predprodaja kart v trgovinah v Leskovcu.

Gornja Radgona

Požar. V ponedeljek je nenadoma v tišino jeknila plat zvona. Gorelo je v Jauhovi pri posestnici Jožefi Ferk. Ogenj je objel stanovanjsko in gosopdarsko poslopje hkratu. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. Požrtvovalnim gasilcem je kljub pomanjkanju vode uspelo rešiti večji del stanovanjske opreme in gospodarskega orodja. Škodo cenijo na 40.000 Din, katera je pa krita z zavarovalnino.

Radio

Četrtek 29. avgusta

Ljubljana: 12.00 Nekaj eksotičnih cvetk — (plošče), 12.45 poročila, vreme, 13.00 čas, obvestila, 13.15 revija veselih pesmic (plošče) 14.00 vreme, spored ,borza, 18.00 Radijski orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence (dr. Kolarič), 19.00 čas, poročila, vreme, spored, obvestila, 19.30 nacionalna ura, 20.00 prenos iz Beograda, 21.00 čas, vreme, spored, 22.10 Jugoslovanski biseri — radijski orkester.

Zagreb: 20.00 Koncertni večer (prenos iz Beograda).

Gospodarstvo

K podaljšanju kmetske zaščite

Naša pričakovanja, da bo izšla še tekom tekočega meseca nova zakonska ureditev kmetske zaščite so se le delno uresničila. Ministrski svet je namreč predvčerajšnjim objavil dva člena obsegajočo uredbo, ki določa, da se rok za plačilo že dne 15. novembra l. 1934. zapadlih obresti podaljša za en mesec, torej do 1. oktobra t. l. Dobili smo torej mesto definitivne rešitve perečega vprašanja kmetskih dolgov zopet novo odložitev, toda z zagotovilom, da izide še pred 1. oktobrom uredba, ki bo problem rešila dokončno. Govorilo in pisalo se je že mnogo o tem, kakšna bo ta nova uredba, in na kakšnih načelih bo slonela. Vedno se poudarja — in to je izjavil tudi kmetijski minister — da bo glavni princip **individualna** zaščita mesto dosedanje linearne, na kateri so slonele vse dosedanje uredbe. Iz tega izhaja, da se bo za vsakega posameznega kmetskega dolžnika ugotavljalo, ali izpolnjuje predpisane pogoje ali ne; seveda kako se bo ugotavljalo in kakšni bodo ti pogoji ter kakšna zaščita se bo nudila, se pa še ne ve.

Z dopolnilno uredbo, ki je bila predvčerajšnjem objavljena, se je stanje le v toliko spremenilo, da upniki od kmetskih dolžnikov ne bodo mogli, sodno izterjati obresti dolga že po 1. septembru t. l., marveč da bodo morali še nadalje čakati. Neizpremenjene so pa ostale vse druge določbe; tako n. pr. velja slej ko prej za zadruge, ki so včlanjene v ljubljanskih revizijskih zvezah, t. j. v Zvezi slovenskih zadrug, Zadružni zvezi in Zvezi gospodarskih zadrug za Jugoslavijo, **odplačilni načrt**, ki je bil objavljen dne 20. julija t. l. v »Službenem listu«, kos 58. Zadruge imajo pravico, poslyževati se pravic, ki jim daje ta odplačilni načrt in zahtevati, da kmetski dolžniki izpolnjujejo v tem načrtu naložene obveze.

Z zadnjo dopolnilno uredbo se tudi obrestna mera ni spremenila, marveč velja dosedanja, le ponovno se je v javnosti poudarjalo, da oni dolžniki, ki so v redu plačali obresti pred izidom uredbe z dne 2. februarja t. l., ne smejo biti prikrajšani, v kolikor se tiče znižanja obrestne mere, marveč da pride tudi naknadno njim v prid znižanje obresti od 6% na 4 in pol, odnosno od 3 in pol na 1% ter se jim poračuna ta razlika obresti v odplačilo glavnice.

D.

Kako bo z letošnjo krmo

Banovinski živinorejski referent inž. B. Wenko objavlja v »Kmetovalcu« prav umesten opomin kmetovalcem, naj s pametjo delajo s krmo in je ne prodajajo ,da jim ej ne zmanjka.

Lani smo imeli toliko sena, da nam bi bil lahko ostal še čez zimo za nekaj mesecev. Ugodne cene so pa večino zapeljale, da so krmo prodali v Nemčijo in na Češko. Storili niso prav! Letos je v splošnem slab pridelek in otave ni skoraj nič. Od tistih kmetovalcev, ki so mrvo prodali, prihajajo sedaj obupni klici na pomoč, toda država pri najboljši volji ne more pomagati. Druge države sploh ne pomagajo v takih primerih, ker vsak dober gospodar mora imeti vedno nekaj mrve v zalogi za slabo letino.

Ker je letos pri nas pridelek zelo pičel, so seveda cene spet ugodne. Nerazumljivo in skrajno nespametno je, da kmetje navzlic slabi letini spet prodajajo seno samo, da pridejo do denarja. Sami imajo premalo in še to jemljejo ubogi živini. To je nezaslišano uničevanje lastne živine in vsega gospodarstva, ki na ta način mora priti na rob propada. Kmetovalci, premislite, kaj delate! Da si trenutno pomagate iz denarne stiske, uničite za leta svojo živino in oropate zemljo potrebnega gnoja. Kdaj in kako boste to nadomestili? Umetnih gnojil danes ne morete kupiti in bo zato zemlja ostala izčrpana, pridelki bodo pa od leta do leta slabši. Namesto, da bi napredovale, bodo zaradi nepremišljenosti kmeta kmetije nazadovale, dokler ne propadejo popolnoma. Torej, mislite na bodočnost in pamet z mrvo!

Končno pa moramo k temu potrebnemu opominu še ugotoviti, da je večina za ceno skupljenega denarja šlo za davke, da ni bilo rubežni v hlevu ali na svislih. In spet se ponavlja z vso silo klic: **Rešite kmeta, da ne ugonobite države!**

Nova dopolnilna uredba o kmetskih dolgovih in zadruge.

Zadnja dopolnilna uredba k uredbi o zaščiti kmetov, ki je bila te dni objavljena, ne spreminja dosedanjih določil, ki veljajo za zadruge in njene kmetske dolžnike. Še vedno velja namreč za zadruge, ki so članice Zveze slovenskih zadrug, Zadružne zveze in Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani, odplačilni načrt, ki je bil razglašen v »Službenem listu« kralj. banske uprave Dravske banovine dne 20. julija t. l.

Ravnajmo pametno z našim hmeljem!

Načelstvo celjskega sreza nam je poslalo v objavo naslednje opozorilo:

Zadnje dni se je pojavilo v Žalcu posebno iz obmejnih občin tuk. sreza in iz drugih srezov mnogo hmeljarjev, ki ponujajo hmelj na vzorce **za vsako ceno.** Prekomerno ponujanje ni pripisovati samo temu, da ljudje rabijo denar, ampak v posameznih slučajih pritiskajo tudi nakupovalci na hmeljarje s širjenjem vesti o nizkih cenah, o previsoki produkciji hmelja itd.

Opozarjamo radi tega vse hmeljarje, **da ne nasedajo tendenčnim zlonamernim vestem nekaterih nakupovalcev in njihovih pomočnikov o nizkih cenah in o potrebi, da je hmelj prodati za vsako ceno.**

Nadprodukcije v splošnem ni, na Češkem se je pridelalo hmelja manj kakor lani in je kakovost slaba. Vendar se je na Češkem kupovalo prvi novi hmelj 24. t. m. za Din 58·— za 1 kg. Kvaliteta vašega hmelja je letos v splošnem izborna in po izjavi veleuglednega domačega trgovca, ki je poslal vzorce v inozemstvo, naš hmelj letos v inozemstvu posebno ugaja.

Hmeljarji naj torej ne ponujajo prekomerno, ker zbegani naval hmeljarjev na kupca v Žaleu samo tlači cene. Za dobre cene našemu hmelju so danes podani vsi naravni pogoji.

Gospodarske vesti

Narodna banka je po opoblaščenih zavodih pozvala vsa podjetja in privatnike, da prijavijo svoje dolgove v inozemstvu, da bi o priliki vlaganja plošenj za povrnitev glavnice ali transfer obresti pri Narodni banki ne nastal zastoj pri proučevanju v poštev prihajajočih podrobnosti. Ker so formularji teh prijav že dostavljeni podružnicam Narodne banke in pooblaščenim zavodom, bo mogoče opraviti prijave toliko lažje.

Prijave bodo služile kot baza za odobravanje transfera in zato se opozarjajo vsi prizadeti, naj se pozivu Narodne banke odzovejo čimprej in ji predložijo preko omenjenih zavodov izpolnjene prijave. Prijave naj se vložijo pri zavodu, ki je posredoval pri zaključitvi posojila ali pa neposredno pri Narodni banki. Rok za vlaganje prijav traja do 30. septembra. Podatki naj se nanašajo na stanje dolgov dne 31. avgusta t. l.

= **Dobave.** Gradbeno odelenje direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do dne 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave 16 m³ mehkih plohov, 84 komadov mecesnovih pilotov, 300 m² okenskega stekla. 500 kg steklarskega kleja in 1540 kg žičnikov.

= **Licitacije.** V Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se vrši dne 30. avgusta t. l. licitacija za nabavo 4448 pr. m drv in dne 3. septembra t. l. za nabavo 5000 kg kisa. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Borzna poročila

DEVIZE

Curih, 28. avgusta. Beograd 7, Pariz 20'27, London 15'2225, Newyork 305'875, Bruselj 51'60, Milan 25'0625, Madrid 42, Amsterdam 207'40, Berlin 123, Dunaj 57'75, Stockholm 78'45, Oslo 76'45, Kopenhagen 67'95, Praga 12'7050, Varšava 57'9250, Atene 2'9175, Carigrad 2'4750, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'71, Buenos-Aires 0'82.

Ljubljana, 28. avgusta Amsterdam 2954'22—2968'82, Berlin 1749'91—1763'79, Bruselj 734'54—739'60, Curih 1424'22—1431'29, London 216'41—218'47, Newyork 4322'52—4358'83, Pariz 288'67—290'11, Praga 180'91—182'02, Trst 356'11—359'19.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Zagreb, 28. avgusta. 7% invest. posojilo 80n, Vojna škoda 370—371—370, avg.-sept.-okt.-nov.-dec. 371r, 4% agr. obv. 45'50n, 7% Bler 72—73, 8% Bler 81'75—82—80'50—82, 7% posojilo hip. banke 75n, 6% beglučke obv. 64—64'75, Nar. banka 5800n, Agrarna priv. banka 233—234, Dunaj-Zagreb 833—843—838, Grčija-Zagreb 32'95—33'55—33'25, Priv. klir. Lond. Zgb 234'075—235'675—234'875, Priv. klir. Lond. Bgd —, Priv. klir. Madr. Zgb 560—570—565, Priv. klir. Madr. Bgd. —, Trboveljska 95—105, Izis 40r, Šećer Osijek 120r, 7% stab. pos. v Parizu 81r, Drava 100—101—101.

Sokolstvo

Pomemben sokolski jubilej v Zagorju ob Savi

V nedeljo 1. septembra t. l. slavi Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi 45 letnico svojega obstoja in 25 letnico zgraditve lastnega sokolskega doma.

V težkih časih so v Zagorju zavedni domačini ustanovili Sokolsko društvo že leta 1890., ko je tedanja oblast pazno gledala na take ljudi. Niso se strašili naši ustanovitelji preziranj, kajti zavedali so se, da delajo za dobro stvar — za veliko Jugoslavijo. Še več žrtev, posebno materialnih, so doprinesli, ko so zgradili leta 1910. Sokolski dom, ki je bil drugi na Kranjskem. Da je bilo vse to delo vsejano na dobro in rodovitno zemljo, nam je pokazal razvoj društva, ki je v industrijski dolini vedno pridobival v številu svojega delovnega članstva. Tekom 45 let je vzgojilo naše društvo nebroj dobrih sokolskih delavcev, saj je Sokolsko društvo eno najmočnejših v Celjski župi, Žalibog, da je nekdaj cvetočo zagorsko dolino kruto prizadela gospodarska kriza in se mora mnogo članstva boriti za vsakdanji kruh, ki ga v dolini zmanjkuje, ter mora po svetu. Kljub vsem tem neprilikam gre delo naprej v upanju, da se bodo tudi te prilike izboljšale.

Oba jubileja bo društvo slavilo brez svojega dolgoletnega vodje, brata Ferda Poljška, ki nam ga je sredi največje razgibanosti, iztrgala usoda iz naših vrst. Njemu gre največ zaslug, da ima naše društvo lasten krov! — Spored slavja je tale: ob 9. dop. lahkoatletske tekme članov vseh bližnjih društev, ob 11. tekme v odbojki, ob 14. uri povorka v Toplice, ob 15. uri nastop vseh oddelkov, pri katerem nastopijo tudi gostje s posebnimi točkami. Vabimo k slavju.

Obče tekme Sokolske župe Ljubljana

Načelništvo Sokolske župe Ljubljana razpisuje tekme vrst in posameznikov, ki bodo 8. septembra t. l. na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju s pričetkom ob 8.45. V tem času morajo biti vsi tekmovalci in tekmovalke zbrani in pripravljeni za tekmovanje. **Člani** tekmujejo **v višjem oddelku:** met kopja, skok v višino ob palici, tek na 100 m, plezanje po vrvi in v poljubni prosti vaji, **v srednjem oddelku:** met kopja, skok v višino z zaletom, tek na 100 m, plezanje po vrvi in v poljubni prosti vaji, **v nižjem oddelku v I. skupini:** preskok čez konja vzdolž brez ročajev ali čez kozo vzdolž, tek na 100 m, lučanje granate, skok v daljino in višino, v poljubni prosti vaji, **v II. skupini:** v obvezni prosti vaji, tek na 100 m, lučanje granate, suvanje krogle ali kamna, skok v višino in daljino in plezanje. **Članice: višji oddelek:** skok v višino z zaletom, met kopja, tek na 60 m in v poljubni prosti vaji, **srednji oddelek:** skok v višino z zaletom, met kopja, tek na 60 m in v poljubni prosti vaji, **nižji oddelek, I. skupina:** v obvezni prosti vaji, tek na 60 m, skok v višino, met kopja in v obvezni vaji na gredi, **II. skupina:** v obvezni prosti vaji, tek na 60 m, skok v daljino, skok v višino, lučanje male žoge v daljino in met krogle obojeročno.

Iz Slovanskega Sokolstva

Češkoslovenska Obec Sokolska je v zadnjem času razdelila okrog 30.000 Kč iz svojega socialnega fonda raznim društvom za gradnjo letnih telovadišč, da bi tako prišli brezposelni člani do zaslužka.

Sokolsko društvo v Londonu se prav lepo razvija. Število članstva se je od 35 zvišalo na 75, med katerimi je 35 telovadcev in telovadk.

Uspeh sokolske vzgoje na Irskem. Vojaški krogi na Irskem se zelo zanimajo za sokolsko vzgojo v češkoslovaški vojski. Irski vojski je bil dodeljen poročnik Tihi iz ČSR, da praktično pokaže to vzgojno sokolsko delo. Tako je v Curraghu organiziral telovadni nastop, ki je odlično uspel. Nastopu so prisostvovali najodličnejši vojaški dostojanstveniki in druge odlične osebnosti. Nastop je bil strogo na sokolski podlagi in je vojni minister izjavil, da se mora ta način telesne vzgoje po sokolskem sistemu čim prej uvesti v irsko vojsko. — Tyrševa ideja zmaguje po vsem svetu.

Sport

Mednarodne lahkoatletske tekme v Mariboru

Ob priliki otvoritve svojega novega igrišča priredi SK Železničar v Mariboru dne 8. sept. dopoldne mednarodni lahkoatletski miting. Discipline so naslednje: tek 100 m predteki, skok v višino, met diska, tek 100 m finale, tek 5000 m, tek 200 m predteki, skok v daljavo, tek 400 m predteki, tek 1000 m, — juniorji B in C, skok s palico, tek 200 m finale, met krogle, tek 400 m finale, troskok ,met kladiva, tek 800 m in štafeta 4 krat 100 m.

Pravico udeležbe imajo vsi verificirani lahkoatleti pri JLAS včlanjenih klubov ter vsi lahkoatleti inozemskih klubov včlanjenih v mednarodni lahkoatletski federaciji. — Tekmovanje bo na tekališču, ki meri 428 m, je posuto z ugaski ter ima dva nedvignjena zavoja. Za tekmovanje veljajo določila pravil in pravilnikov JLAS. — Nagrade v obliki diplom prejme prva trojica vsake discipline. — Prijave brez prijavnine je poslati na naslov: SK Železničar, Maribor, Delavnica drž. železnic, v roke Fišer Josipa, najkasneje do 30. t. m. do 12. ure.

Sportni dan »Daska« v Trbovljah

Sportni dan »DASK-a« v Trbovljah bo v soboto, 31. t. m. in nedeljo 1. septembra. V soboto bo brzoturnir 1. moštev trboveljskih klubov, ob 18. propagandne plavalne tekme, ob 17.30 mladinske tekme Amater : Trbovlje, Retje : Dask, ob pol 17. šaljiva nogometna old boy tekma Retje : Dask, ob pol 19. bakladni štafetni tek po trboveljskih kolonijah. V nedeljo ob 9. sprejem gostov pred Del. domom, nato odhod na igrišče, kjer bodo lahkoatletske tekme: tek na 100 m, balkanska štafeta, tek 1000 m, kolesarska polževa dirka. Ob 14. nogometne teme: juniorji Hrastnik : Dask, rezerva Rudar : Dask, reprezentanca delavskih klubov Ljubljana : Dask. Med odmori koncert delavske godbe. Prosimo cenjeno občinstvo, da se te prireditve udeleži in s tem podpre delavski sport.

Tour de Roumanie

Stjepan Grgac zmagovalec v II. etapi. Jugoslavija vodi.

V drugi etapi romunske krožne dirke Karaktela-Turn Severin (160 km) je prispel **kot prvi na cilj Jugoslovan Stjepan Grgac** v času 5:57:51, 2. Hrenzug (Romunija), 3. **Faninger (Jugoslavija)** 4. Daniel (Poljska), 5. Nikolov (Bolgarija), 6. **Davidović (Jugoslavija).**

V splošni klasifikaciji vodi Jugoslavija, ki ji je pripadlo že po prvi etapi vodilno mesto kot so naknadno ugotovili.

Zopet velik uspeh Jugoslovanov

Bukarešta, 28. avgusta AA. Rador poroča: Na tretji etapi velike kolesarske dirke po Romuniji Turn Severin- Luggos (160 km) so bili doseženi tile rezultati: **1) Grgac Stjepan (Jugoslavija) 5.38.20, 2) Abulnar (Jugoslavija),** 3) Tudose (Romunija), 4) Danijel (Poljska), **5) Davidović (Jugoslavija, 6) Faninger (Jugoslavija)** 7) Mormoca, (Romunija.

Dosedanja osebna kvalifikacija tekmovalcev: 1) Grgac (Jugoslavija), 2) Hrenciju (Romunija), 3) Danijel (Poljska), 4) Mormoca (Romunija), 5) Tudose (Romunija), 6) Nikulić (Romunija), **7) Faninger (Jugoslavija).**

Kvalifikacija po državah je zdaj tale:

1) Jugoslavija 56.25.51, 2) Romunija 56.31.35, 3) Poljska 56.34.10, 4) Bolgarska, 5) Turčija.

Današnja etapa vodi iz Luggosa do Tinisoare in je dolga 113 km.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

TKALSKI MOJSTER, prvovrsten delavec, izurjen tudi na ročnih statvah, išče službo. Cenj. ponudbe pod »Dober tkalec« na ogl. odd. lista.

MOTOR rabljen, ½ ks, v dobrem stanju prodam za Din 1.900·—. Vprašati pod »Motor« na ogl. odd. lista.

VEČJE KOLIČINE krompirja, kislega zelja in repe za izvoz, kupim. Ponudbe pod »Količina« na ogl. odd. lista.

PRVOVRSTNA pisarniška moč, zmožen hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, perfekten v knjigovodstvu, bilanciranju, samostojen delavec želi primerne službe proti zmerni plači. Cenj. ponudbe pod »Najraje v mestu« na ogl. odd. lista.

MLEKARNO ali slaščičarno bi prevzela ali v najem ali na račun, gospa z garancijo. Ponudbe pod »Garancija« na ogl. odd. lista.

DIPLOMIRANEGA KOMERCIALISTA, absolventa Ekonomsko-komercialne visoke šole v Zagrebu, ali enake vrste v tujini, išče podjetje. Pismene ponudbe z navedbo študija je nasloviti na upravo »Glas naroda« pod značko: Takoj.

Tečaji nemščine
v Delavski zbornici: začetniški, nadaljevalni in konverzacijski; mladež podnevi, odrasli zvečer. Vpisovanje od ½ 7.—8. ure zvečer (glavni vhod desno).

Žive mlade piščance
težina 90 do 120 dkg po Din 9·— komad. Zaboje po 25 komadov razpošilja franko voznina
G. DRECHSLER. Tuzla

Naročajte „Glas naroda"!

POZOR! Na novo je urejena točilnica **restavracije Lloyd,** Sv. Petra cesta 7. Točijo se kakor do sedaj najboljša dalmatinska vina. Na izbero bodo vse vrste morskih rib.
Toplo se priporoča Ivan Bučar, restavracija Lloyd, Sv. Petra c. 7.

Razglas

Mestno poglavarstvo Maribor razpisuje

težaška, zidarska, železobetonska in tesarska dela

za zgradbo nove deške meščanske in dekliške ljudske šole v Magdalenskem predmestju. Ponudbe se morajo oddati najkasneje 9. septembra 1935. do 11. ure na mestnem poglavarstvu. Ponudbe morajo biti zapečatene ter kolkovane po § 9. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. marca 1932., Služb. Nov. br. 70-XXIX z dne 26. marca 1932. Kavcija v iznosu 5% od ponujene vsote se mora vložiti pri mestni blagajni mariborski do 10. ure 9. septembra 1935 v vrednotah, ki jih sprejme mestna blagajna. — Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobijo proti plačilu napravnih stroškov v mestnem gradbenem uradu, II. nadstropje, soba štev. 2. počenši s 30. avgustom 1935.

Predsednik: **Dr. Lipold** l. r.

Prometna demokracija v Svici

Vljudnost prometnih uradnikov

Na švicarskih postajah vlada mir, red in čistoča. Mirnost je del vedre narodne duševnosti. Ni nobenih kričavih prepirov z vratarji in postrešči. Na svoj preprosti in širokogrudni način pojasnijo na vljudno besedo vsakomur, česar jih prosi, in z nasmeškom vam povedo, kaj bi bili morali napraviti, če ste kršili kak predpis ali prekoračili prepovedano tračnico. Nobenega zmerjanja ali zbadanja, češ: Ali ne znate čitati? In naj je kaka stvar desetkrat razglašena, vas bo uradnik kljub temu vljudno poučil, kako in kaj. Red tukaj ni s silo ustvarjen in vzdrževan, temveč neko samoumevno stanje. Vse gre sicer nekoliko počasi, ampak varno.

Vzorna snažnost povsod

Čistoča ima seveda močnega pomočnika: lokomotive se ne kade od slabega premoga, temveč jih giblje elektrika. In če pride takle čist vlakec na postajo, kjer čaka nepričakovano veliko število turistov, je povsem naravno, da potniki ne navale niti na sprevodnika niti na postajenačelnika in se tudi ne jeze na vlado. Vlakec zapelje na stranski tir, kjer že čakajo dva, trije nadomestni vagoni. Gospod načelnik pozabi na svojo uradniško čast, skoči na zavoro in brez besed pomaga priklopiti potrebno število voz — pa se peljemo. Mirno, čisto in v redu.

Kako je drugod?

So države, kjer niso predpisi in razglasi na postajah toliko zato, da bi potnika poučili, temveč zato, da bi se potnik nanje ujel. V neki državi se na primer nahaja postajica, kjer lahko vsakdo svobodno vstopi na peron. Ko pa odhajate, vas prime nastavljenec, ki vas je prej brez besede pustil na peron, in zahteva od vas, če nimate peronskega listka, plačilo kazni. Ako se pritožite, vam povedo pri višji oblasti, da je na postaji nabit razglas, da je vstop na peron dovoljen samo s peronskim listkom. Takih razglasov pa je na postaji nabitih najmanj trideset — potnik je pač dolžan, da jih po vrsti vestno prečita. Zakaj pa so sicer tamkaj?

Kako pa je v Švici

Na postajah švicarske konfederacije se za vas nihče ne briga, če sami nimate kake skrbi. Na vlaku vam sprevodnik preščipne in odvzame listek, pa je končano. Če hočete prekiniti vožnjo, vam listek pusti in brez vseh formalnosti lahko izstopite kjerkoli in kadarkoli in kolikokrat hočete. Če vozi vlak vzdolž jezera, lahko ponovno prestopite z vlaka na parnik in s parnika zopet na vlak. Poskusite to kje drugje! To bi bilo doplačil, kazni, zavlačevanj, če ne celo grobosti!

Okna so v vseh vagonih odprta — in čudno: nikomur ne »vleče«. Če pa se pojavi resničen ali namišljen revmatik, bo sprevodnik vprašal najprej vse potnike za dovoljenje, preden bo zaprl okna. Drugo ljudstvo, drugi običaji.

Vožnja z avtobusi

Švicarski avtobusi so poglavje zase. Poglavje, posvečeno že po tradiciji. So udobni, prostorni, imajo krasne zmeti in ne sprejmejo vase res nikdar več kakor 34 oseb, kolikor je predpisano. Če vidi gospod poštni mojster, da je potnikov več kakor jih udobno gre v voz, preskrbi enostavno še en voz. Smatra za samo po sebi umevno, da bo potnikom res nudil to, kar jim je obljubil: prijetno potovanje. Šoferji so ljubeznivi, šaljivi dečki in svoje vozove obračajo na vratolomnih alpskih serpentinah mirno in elegantno, da jih mora človek skoraj res zavidati.

Hočete morda med potjo izstopiti in se povspeti v goro? Kar mirno, prosim — svojo prtljago boste zvečer našli na postaji, ki jo navedete. Si hočete v vozu prižgati cigareto? Zakaj pa ne, če so sopotniki zadovoljni. Pozabili ste izstopiti na svojem cilju: »kar mirno sedite,« vam pravi šofer z nasmeškom. »Prihodnji voz vas bo peljal nazaj.« — Koliko bo doplačati? »Nič. Mi smo krivi, da vas nismo opozorili.«

Prometna demokracija ima pa tudi svojo šaljivo stran. Avtobusi, ki vozijo na daljših progah, se opoldne po voznem redu za dalj časa ustavijo, da potniki lahko v miru obedujejo. Domačini, ki se vozijo na krajše razdalje, se s tem sicer ne strinjajo in pravijo, da je to samo hotelirjem v dobro. Toda svojemu osobju vendar privoščijo opoldanski počitek, pa čeprav bi zaradi tega trpel promet. Tako na primer stoji na trgu v St. Moritzu, kjer se križa šest močno prometnih cest, na vzvišenem mestu stražnik, ki se skoro kot avtomat že od ranega jutra obrača in z groteskimi gibi pa z nasmehom usmerja promet. Točno ob pol ene pa stopi s svojega mesta — pa naj se zgodi karkoli — in gre obedovat. Pa ne morda da bi bil promet v opoldanskih urah manjši. Nasprotno, prav v tem času drve tod lenušasti Angleži, Egipčani, Francozi, Nemci in Italijani s krasnimi vozmi v svoje neukusne, velike hotele. Toda Švicar je demokrat in njegov stražnik ima pravico na kosilo o pravem času. Urejeni promet se začne zopet ob — pol dveh.

Dober posel - brez inserata

Angleški listi pripovedujejo imenitno zgodbo. Nekdo je stavil s svojimi prijatelji, da ne najde za novčanico po deset šilingov, ki bi jo dal za sama dva penia, nikakega kupca. Novčanico so deli v izložbo banke in na listek poleg nje napisali, da je novčanica prava in tudi ponudba resna. V štirinajstih dneh je prišlo mnogo ljudi v banko spraševat, kaj je z novčanico. Dasi so jim pravili, da nimajo ničesar pripominjati in tolmačiti, ker je res na prodaj za dva penia, se je vendar vsakdo obrnil in šel. Nihče ni verjel, da je kaj takega mogoče. Morda so pa bili mnogi tudi toliko spodobni, da niso hoteli zamenjati dveh peniev za deset šilingov. Mož je stavo dobil.

Tu omenjamo, da se je bil pred leti v Londonu neki mož postavil ob most čez Temzo s krožnikom, na katerem je imel več zlatnikov, ki jih je ponujal po peniu. Vsak, ki je šel mimo, je pogledal na krožnik, se zasmejal, in šel. Samo en človek je kupil zlatnik, češ: »Moj sinko se bo z njim — igral.«

Deset sportnih zapovedi

Navodila za udeležence olimpiade v Berlinu

1. Pri izvajanju sporta dihaj na vsa pljuča, dokler si — doma! v Berlinu tega ne boš smel.

2. Če boš tekmoval v teku, se v zaletu nikar ne priklopi nobeni tekaški skupini. Družiti se smejo samo »hakenkrajclerji«.

3. Ob vsaki priložnosti se umij! Če se le malo umažeš (morda pri skoku na daljavo), te utegnejo smatrati za temnopoltega sportnika, ti pa so tam manjvredni.

4. Ne vihaj nosu, naj se zgodi karkoli. Sicer bi lahko veljal za židovskega sportnika, ki v Berlinu sploh nimajo cene.

5. Pri vajah se nikoli ne zlekni preveč v križu. Lahko bi te ocenili za nevarnega katoličana in sovražnika najbolj napredne države na svetu.

6. Pri nobenem sportu ne pokaži, da kaj misliš. Intelektualci niso v kurzu.

7. Nikar nikjer ne želi biti prvi! S tem bi opozoril nase, to pa se že nekaj ljudem ni obneslo.

8. Pomni: Pregovor, da sport zedinja narode, ne velja vedno in povsod! Včasih je sport le sredstvo za navihano reklamo.

9. Ko imaš po metu krogle iztegnjeno roko, vselej vzklikni v Berlinu običajni pozdrav. Ako pozabiš na to, bi lahko drugi mislili, da si mislil kaj drugega.

10. Kadar te peljejo v kak tabor, natanko poglej, če je tam res taborišče za sportnike.

Italijanski manevri v Bolzanu.

V noči od sobote na nedeljo so pričeli v bližini Bolzana veliki manevri italijanske armade. Manevre bo vodil osebno g. Mussolini, sodelovalo pa bo okrog pol milijona vojakov. Manevrov se udeležuje tudi italijanski kralj. Naša slika nam prikazuje oddelek alpinov na pohodu v maneversko ozemlje.

Roman Novaro v okrilju policije

Znameniti filmski junak Roman Novaro je predkratkim dospel v London. Na kolodvoru se je znašlo toliko oboževalk, da mu je bil vsak prehod na ulico onemogočen. Šele močna policijska eskorta je simpatičnega igralca rešila pred številnimi nežnimi simpatijami.

Emil Vachek: 111

Kri ne kliče po maščevanju...

To je zadnje, kar delam zanj, si je mislil, ko je odhajal v kopališče. Potem se izgubim in bom iz kakega kota opazoval, kako bo naposled zasukal tega pobalina. Časlavskega je mogel poslušati samo zato, ker je bilo sovraštvo do Bernarda Astenburga v njem še zmerom tako močno, da je izpreminjalo v zaslužno delo vse, kar je bilo treba storiti. Toda précej zraven je raslo drugo sovraštvo, sovraštvo do Časlavskega. Tolažil se je s temno nado, da obračuna nekoč tudi s tem hladnokrvnim malopridnežem. Ko se je pripeljal v kopališče, je bil Gayer, njegov bivši častnik, kar blazen od veselja. Truden od svoje osamelosti in hrepeneč po besedi kakor zemlja po kapljici vode, mu je odprl vse srce. Takoj za loputico, ki je zapirala dohod k njemu, je bila skrb za Astenburga.

»Ti vendar veš, kaj se mu je prigodilo?«

Letz ga je dolgo časa gledal s svojimi malimi očmi. Še bi se lahko umaknil, si je mislil. Še bi mogel storiti mnogo stvari — kakor je mislil, a v resnici je mogel storiti samo eno. Bil je ujetnik svoje osvete. »Prismoda. Seveda vem. Zato sem tudi prišel k tebi.« — »Takoj sem si mislil,« je rekel Gayer z velikim zadovoljstvom. »Kdo bi bil bolj poklican za to kot ti. Ti, njegov bivši komandant. Ti, ki si ga že enkrat izrezal iz tega.«

Letz je hitro izpil čašo vina Johannisberger Hölle. Kar se je oglasilo v njem po teh besedah, je bil tudi pekel. Tako si torej to predstavljajo. Sindikat za rešitev tega pobalina — on pa predsednik. Ali pa vsaj glavni agent. Naravno, morali so si to tako predstavljati. Saj menda sam nemški narodni svet razbira v tajnih sejah načrte za obrambni pohod. Gre za skupno stvar vseh Nemcev v državi: Vseh vojakov. Letz je prav dobro vedel, da bi tudi tisti najdivjejši vojaki, ki zdaj tolčejo s časopisi po mizi, in pravijo ‚kakšne komedije neki s tem pobalinom — zakaj ga ne takoj obesiti', govorili čisto drugače, če bi se sešli — sami med seboj — v gostilni in bi začeli to stvar razbirati s tedanjega vidika. Toda ravno to, da je pretežna večina na Astenburgovi strani, je slednjič premagala njegovo zadrego. Videč, da stoji toliko ljudi in toliko sil pri Astenburgu, se je pomiril, kajti to so bili sami njegovi sovražniki.

»Da,« je omenil zarotniško. »Mora se nekaj zgoditi. Pošiljajo me. Slišali smo, da so tu neki ljudje, ki bi mu mogli zelo škodovati, če bi začeli govoriti. To je treba preprečiti. Rad bi izpregovoril z njimi, da bi jim povedal, kako in kaj.«

»Vem samo za dva,« je odgovoril Gayer. »Enega imam tukaj, polni steklenice s slatino. To je moj bivši vojaški sluga in se imenuje Palme. Ta je eden izmed tistih osmih, ki jim je Astenburg ukazal tisto stvar. Palme bi si dal prej iztrgati jezik iz ust, kot bi kaj rekel. Je pa eš drug, po imenu Herget; za tega pa ne morem reči, kako bi. Je poštni uslužbenec v Karlovih Varih in morda se je že pridružil njihovi stranki. S tem bi moral ti govoriti.«

»Da, gotovo, toda prihaja mi na misel, da bi morda Astenburgu koristilo, če bi ta dva pripravili do tega, da bi pričala. Kakor veš, ne more biti človek kaznovan za nekaj, kar je storil v blaznosti. Astenburg je bil gotovo blazen, ko je to dela. Če bi ti ljudje prišli in povedali to, bi ga morda rešili.«

»Ti si glava!« je navdušeno vzkliknil Gayer. »To bi res lahko storili. Vsaj Palme. Za tega jamčim. Seveda bi ga moral ti poučiti besedo za besedo. Slučajno Palme trdi, da je bil Astenburg docela pri zdravi pameti.«

Letz je potem odšel na pošto in se dal po telefonu zvezati s Časlavskim. »Vzemite tega Palmeta,« je naročil Časlavský, »in se peljite z njim v Karlove Vare. Jaz vaju bom tam že čakal.«

In tam, v nekem baru, je bil Letz prisiljen, storiti najhujše lopovstvo svojega življenja. Bilo mu je pri tem kakor tatu, ki krade bolniku poslednjo pernico. S Palmetom sta poiskala Hergeta ter sedli vsi trije h kozarcu v baru. V sosednjem boksu sta sedela dva gospoda, ki sta govorila samo angleški. Bil je Časlavský in njegov koncipient. Letz je oba svoja nekdanja vojaka spravil v židano voljo, potem pa začel pred njima o Astenburgu. Ali bi bilo mogoče iti pred sodišče in priseči, da je bil Astenburg takrat blazen? Ne, sta odgovorila oba vojaka v eni sapi. Bil je docela pri zdravi pameti. Toda bila bi pripravljena priseči, da je bil blazen. Zdajci sta onadva angleški govoreča gospoda vstala ter se predstavila. Herget je planil pokonci, pljunil Letzu v obraz in ga imenoval podlega izdajalca in provokaterja. Palme mu je prisoli dve zaušnici. Sam Časlavský se je stresel. »No, vaši nekdanji vojaki so napravili zelo radikalno,« je rekel, ko sta bila sama. »Iskreno mi je žal. Morda vam bo nekoliko odleglo, če rečem, da bi jaz na vašem mestu to prenesel. Oni ne vedo, kaj delajo. To je bila žrtev v interesu ljudstva. Bili smo k temu koraku prisiljeni in odgovornost ni na nas.«

Izdaja »Narodna Prosvetac v Ljubljani, zadruga z o. z., predstavnik I. Albreht, za uredništvo odgovarja Milan Zadnek, tiska tiskarna »Merkurc, predstavnik O. Mihalek, vsi v Ljubljani.